

GŁOS

KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

Nr 38/2016 (2653) Rok LVIII 6.11.2016

11 listopada

Narodowe Święto Odzyskania Niepodległości

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

Fot. Zbigniew Adamek

Dwujęzyczny

Kalendarz Głosu Katolickiego Calendrier de la Voix Catholique

POLSKA MISJA
KATOLICKA
we Francji

Kalendarz Głosu Katolickiego Calendrier de la Voix Catholique

2017

młodość... jeunesse...

**Niedroga francusko-polska
firma pogrzebowa**
Tel./fax 02 31 85 23 66
mówimy po polsku i po francusku
josefa.bazincourt@gmx.fr

POMPES FUNERAIRES POLONIA
ASSISTANCE INTERNATIONALE

SAMI SWOI
Polskie sklepy spożywcze!
93600 AULNAY SOUS BOIS
23, Av. ANATOLE FRANCE
TEL. 01 72 51 62 00
94200 Ivry Sur Seine
44, RUE LENINE
Tel: 01 70 25 46 62
e-mail: sami.swoi@onet.pl

DENTYLIS
Centrum Stomatologiczne
Dentylis Boulogne
76, av. Edouard Vaillant
Boulogne Billancourt
M^o: 9e - Marcel Sembat
01 41 12 48 05
dentylis@dentylis.fr
Mówimy po polsku

**SINDBAD
EUROBUS**
KAROLINA
Tel. 01 40 15 09 09

ZAMÓW GO JUŻ DZISIAJ!

wypełniając kupon
zamieszczony
poniżej i wysyłając
go na adres redakcji
„Głosu Katolickiego”
263 bis, rue St-Honoré,
75001 Paris

W Kalendarzu znajdziesz także jego
wersja kieszonkowa (do wycięcia)!

KUPON ZAMÓWIENIA KALENDARZA

Proszę o przesłanie mi polsko-francuskiego kalendarza „Głosu Katolickiego” na 2017 rok

Ilość egzemplarzy: _____ w cenie po 4,20 € (z przesyłką 4,70 €). RAZEM _____ €

Imię i nazwisko: _____ Telefon: _____

Adres: _____

Dotychczas czek (dla „Voix Catholique”) gotówkę

Telegram ze Św. Marcinem

Bardzo dziwnie wędrują dzisiaj mi je skojarzenia wokół 11 Listopada - Święta Niepodległości. Bo próbowałem odnaleźć jakąś nić porozumienia z... „cpełanymi”. Odnoszę bowiem nieoczekiwane wrażenie, że jakaś część naszych w: półczesnych jest pod bezpośrednim wpływem... Złego, jest przez niego zniewolona. Nie potrafię inaczej to wytłuma-

czyć sobie ich za pamiętania w bezrefleksyjnym wykorzystaniu za pełnie diabelskich zaklęć - przeciw Bogu, przeciw życiu, przeciw bliźnim, przeciw Polsce też. Tymczasem przyznałem, że: perorowany tym nieco, pod zamglonym Pomnikiem Grunwaldzkim w Krakowie, bo to on jest na obrazku obok - z dumnym Jagiellą na koniu, i dumam nad tą naszą Niepodległością, co zawsze dana jest tylko warunkowo, więc i zadana - by jej nie przepuścić - na polubiel tym, co po tamtej stronie nasza barjakady. Zapada zmierzch, jak wiec, 11 listopada 1980 r., kiedy ludzie zbierali się z nadzieją i łzami, żeli policzyć się - ilu nas pozostało - pretendujących do suwerenności, po czyszczeniu komunizmu, i do Solidarności... Dziś myślę, że wciąż jeszcze pielgrzymujemy do tej pełnej Niepodległości, pokonując co rusz czarcie pułapki i zdrady niewiedzących co czynią. Ale 11 listopada to także w: pomnienie innego jeźdźcy... Św. Marcina - na białym koniu, i uświadamiam sobie, że to on - siłą rzeczy, zbiegami dat - jest patronem naszej Niepodległości. Ła pię więc za „tableta”, by przypomnieć sobie tego gościa - trochę Węgry, trochę Francuza i żołnierza, i biskupa - no Europejczyka, co dzielił płaszcz na dwie... P.O.

- CHCESZ WIEDZIEĆ CO TO
JEST PRAWICA? TO JEST
PO PROSTU LEWICA, KTÓRA
SPRZENIEWIERZYŁA SIĘ
JEDYNIEMUSZNYM IDEOM...

rys. Leszek Biernacki

listopadowe dywagacje

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- | „Za Boga i za Ojczyznę!” – str. 4
- | Nieświadczenie o Bożej miłości – str. 8
- | jak islam zdobywa teren? – str. 9
- | Au cœur de la Grande Guerre – str. 11
- | Uroczysta Msza św. w Créteil – str. 13

Z SATYRYCZNEJ TEKI L. B.

Najjaśniejsza Rzeczpospolita

Bohumil Prohazka

11 Listopada to święto przypominające ile kosztuje Ojczyzna. Przypominające, że za wolność narody płać w wysoką cenę, że trzeba jej strzec, pielęgnować, że nie jest to coś danego na zawsze. W przypadku Polski jest to także przestroga, że niepodległość Ojczyzny można łatwo stracić, o czym przestrzega historia.

Najjaśniejsza Rzeczpospolita to wielkie dziedzictwo, spadek po przodkach, w przeszłości nawet największe państwo Europy, także mocarstwo. Zaledwie 300 lat przed przyjazdem brygadiera Piłsudskiego do Warszawy (11 listopada 1918 roku), z 10 na 11 października 1618 roku nasi przodkowie najpierw odśpiewali „Bogurodzicę”, a później ruszyli na... Moskwę. Jeszcze wcześniej, w 1610 wspaniałe szarże husarii, która potała podczas nich wszystkie kopie, rozbiły rosyjską armię cara Szujskiego pod Kłuszynem. Jedno z największych zwycięstw w naszej historii. Polskie straty to 400 żołnierzy, rosyjskie – 15 tysięcy. 3 sierpnia tego roku w Moskwie zainstalował się polski starosta. Okupacja miasta trwała 2 lata. W historii Tatarzy tylko plądrowali miasto, a Napoleon zajął je spalone i bez ewakuowanej ludności.

Kijów Polska zajmowała jeszcze w roku 1018 (jakaś szczęśliwa ta „18” w dacie), później w 1651 i jeszcze 7 maja 1920.

Sporą kawałek dzisiejszych Niemiec należał do Bolesława Chrobrego w wieku XI (m.in. Saksonia). [ciąg dalszy na str. 6](#)

ZAPRENUMERUJ „GŁOS KATOLICKI”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: _____

Rok (56,60 €) Pół roku (30,30 €) Miesiąc (5 €)

Adres: _____

Przyjaciele „Głosu...” (69,60 €) PDF/e-mail (49,90 €)

Telefon: _____

Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!

Czeki prosimy wystawiać na
Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

PRENUMERATY

PRENUMERATY

LITURGIA SŁOWA

XXXII Niedziela zwykła Rok C

PIERWSZE CZYTANIE

2 Mch 7, 1-2. 9-14

Czytanie z Drugiej Księgi Machabejskiej

Siedmiu braci razem z matką zostało schwytanych. Bito ich biczami i rzemieniami, gdyż król chciał ich zmusić, aby skosztowali więzowiny zakazanej przez Prawo. Jeden z nich, przemawiając w imieniu wszystkich, tak powiedział: «O co masz zamiar pytać i jakie zdobywać od nas wiadomości? Jesteśmy, bowiem gotowi raczej zginąć, aniżeli przekroczyć ojczyście prawa». Drugi zaś brat, w chwili, gdy oddawał ostatnie tchnienie, powiedział: «Ty zbrodniarzu, odbierasz nam to obecne życie. Król świata jednak nas, którzy umieramy za Jego prawa, wskrzesi i ożywi do życia wiecznego». Po nim był męczony trzeci. Na żądanie natychmiast wysunął język, a ręce wyciągnął bez obawy i mężnie powiedział: «Z Nieba je otrzymałem, ale dla Jego praw nimi gardzę, a spodziewam się, że od Niego ponownie je otrzymam». Nawet sam król i całe jego otoczenie zdumiewali się odwagą młodzieńca, jak za nic miał cierpienia. Gdy ten już zakończył życie, takim samym katuszom poddawano czwartego. Konając, tak powiedział: «Lepiej jest tym, którzy giną z rąk ludzkich, bo mogą pokładać nadzieję w Bogu, że znów przez Niego zostaną wskrzeszeni. Dla ciebie, bowiem nie będzie zmartwychwstania do życia».

PSALMRESPONSORYJNY

Refren: Gdy zmartwychwstanę, będę widział Boga.

DRUGIE CZYTANIE

2 Tes 2, 16-3, 5

Czytanie z 2 Listu św. Pawła Apostoła do Tesaloniczan

Bracia: Sam Pan nasz, Jezus Chrystus, i Bóg, Ojciec nasz, który

nas umiłował i przez łaskę udzielił nam wiecznego pocieszenia i dobrej nadziei, niech pocieszy serca wasze i niech utwierdzi w każdym działaniu i dobrej mowie. Poza tym, bracia, módlcie się za nas, by słowo Pańskie szerzyło się i rozstawiato, podobnie jak to jest pośród was, abyśmy byli wybawieni od ludzi przewrotnych i złych, albowiem nie wszyscy mają wiarę. Wierny jest Pan, który umocni was i ustrzeże od złego. Co do was, ufamy w Panu, że to, co nakazujemy, czynicie i będziecie czynić. Niechaj Pan skieruje serca wasze ku miłości Bożej i cierpliwości Chrystusowej.

EWANGELIA

Łk 20, 27-38

Słowa Ewangelii wg św. Łukasza

Podeszło do Jezusa kilku saduceuszów, którzy twierdzą, że nie ma zmartwychwstania, i zagadnęli Go w ten sposób: «Nauczycielu, Mojżesz tak nam przepisał: „Jeśli umrze czyjś brat, który miał żonę, a był bezdzietny, niech jego brat pojmie ją za żonę i niech wzbudzi potomstwo swemu bratu”. Otóż było siedmiu braci. Pierwszy pojął żonę i zmarł bezdzietnie. Pojął ją drugi, a potem trzeci, i tak wszyscy pomarli, nie zostawiwszy dzieci. W końcu umarła ta kobieta. Przy zmartwychwstaniu, więc którego z nich będzie żoną? Wszyscy siedmiu, bowiem mieli ją za żonę». Jezus im odpowiedział: «Dzieci tego świata żenią się i za mąż wychodzą. Lecz ci, którzy uznani zostaną za godnych udziału w świecie przyszłym i w powstaniu z martwych, ani się żenić nie będą, ani za mąż wychodzić. Już, bowiem umrzeć nie mogą, gdyż są równi aniołom i są dziećmi Bożymi, będąc uczestnikami zmartwychwstania. A że umarli zmartwychwstają, to i Mojżesz zaznaczył tam, gdzie jest mowa o krzewie, gdy Pana nazywa „Bogiem Abrahama, Bogiem Izaaka i Bogiem Jakuba”. Bóg nie jest Bogiem umartwychwstających, lecz żywych; wszyscy, bowiem dla Niego żyją».

„Za Boga i za Ojczyznę”!

ks. Franciszek Kościelski

Zbliża się kolejna rocznica odzyskanie przez Polskę niepodległości. Jest to czas zadumy nad przeszłością. Czas refleksji nad obecną bardzo trudną sytuacją w świecie, w Europie, ale też i u nas, między Bugiem, a Wisłą, pomiędzy Tatrami, a Morzem Bałtyckim. Jest to też czas chrześcijańskiej nadziei na przyszłość Polski, Europy i świata.

Dlatego z silną wiarą spoglądamy na Maryję – Matkę Chrystusa naszą. To święto przypomina, że Ona dla nas jest Pocieszycielką, Pośredniczką, Orędowniczką przed Bogiem Ojcem, Chrystusem i Duchem Świętym. Dlatego dumny jestem z tego, że jestem Polakiem, polskim księdzem, synem tej ziemi. Bo wszystko, co jest historią mojego Narodu, jest znakiem miłości do Matki Boskiej. To przecież pierwszy hymn Narodu jest modlitwą: „Bogurodzica, Dziewica, Bogiem stawiana Maryja...”.

Była to pieśń żołnierzy, co utrwalali granice państwa i tych, co zwyciężali z Nią pod Grunwaldem i tych, co poszli, aż pod Wiedeń, gdzie król zobaczył i Bóg zwyciężył! I tak to było w historii, że wszystko naznaczało się krzyżem, tzn. znakiem miłości do Chrystusa przez Maryję – Jego i naszą Matkę. Wówczas Polska była wielka i mocna, a w federacji narodów słowiańskich, w zamyśle Jagiellonów sięgała od morza do morza. A kiedy chyliła się ku upadkowi, Ona – Matka była dana ku jej obronie.

Pierwszym niepokojącym znakiem, który nadszedł, jako niedobry dla Rzeczypospolitej, był „potop szwedzki”. Zdradzieccy synowie oddawali potać po potaci Rzeczypospolitej królowi, który rościł sobie pretensje do polskiej korony. To tak samo, jak po 1989 roku, kiedy polscy politycy przeprowadzili: fuzję banków, wyprzedają polskiej ziemi, dawanie pozwoleń obcokrajowcom na „markety”, sprzedaż Telekomunikacji, sprzedaż Energetyki, prywatyzację Telewizji Polskiej, Polskiej Poczty i Polskich Kolei Państwowych. Zostały jeszcze pod młotek: Lasy Państwowe, Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Urząd Skarbowy. Taka będzie Polska!

Wtedy jeden tylko „Kurnik” – Klasztor Ojców Paulinów na Jasnej Górze ośmielił się stawić opór. Powiedział nie! To tak samo, jak od

ponad dwudziestu lat powtarza, zienawidzone przez liberatów, lobbyistów obcego kapitału, „Radio Maryja”, czy od ubiegłego roku – po wyborach – nowa, „lepsza zmiana”. Próbują bronić tego, co polskie, tego, co narodowe.

To właśnie wówczas, gdy Polskę zalewał „potop szwedzki”, w klasztorze przed obrazem MB Częstochowskiej leżał nocą krzyżem zakonnik – ks. Augustyn Kordecki. W dzień (po przemodlonych nocach) wychodził do tych, którzy byli na watach, aby im mówić z mocą proroka: „Dzieci, jeszcze się okaże, że Najświętsza Panienska jest mocniejsza od szwedzkich kolubryn”. To nie był dowcip Kmicica, czy strategia Millera! Dla mnie była to cudowna obrona z Jasnej Góry, bo nowy duch wstąpił w polski rozmodlony naród. A zawstydzony król, pod osłoną górali, wracał od strony Halicza. Nie mógł być jeszcze w królewskim Krakowie. Nie mógł być jeszcze na Jasnej Górze, więc we Lwowie – zawsze wiernym, gdzieśmy przecież od wieków byli, wypowiedział śluby królewskie: „Wielka Boga Człowieka Matko, Tobie Księstwo Litewskie, Żmudzkie, ziemię Mazowiecką, Pomorską, Śląską i Kujawską. Wojska obojgu narodów w Twoją szczególną opiekę oddaję, a Ciebie za Matkę i Królową obieram...”. To jest akt królewski, urzędowy, państwowy! Tego po dziś dzień nikt nie zmienił i nie odwołał. Dlatego każdy król elekcyjny, który ośmielał się nosić polską koronę, szedł do Matki Boskiej na Jasną Górę pytać, czy może to czynić w Jej imieniu. Jeden tylko nie spytał i ten był świadkiem pogrzebu Rzeczypospolitej. A koronę nosiła kobieta, która niegodną była nazywać się królową!

I tak Polska nierządem stała, i dziś – po ostatnich kolaborantach na państwowych – posadach też niestety stoi! Szczyliciliśmy się możnowładcami, tzn. wybawicielami z kryzysu, tak jak dziś „współ-

Listopadowe zamyślenia ze Świętymi

ks. Grzegorz Jaśkiewicz

Święty Hilary z Poitiers

Poitiers jest znaną miasteczkością we Francji, oddaloną o 330 km na południowy zachód od Paryża.

Obecnie młodzież kojarzy ją z Futuroskopem, który rozbudowuje się na jego obrzeżach. Tam można spędzić dzień, albo dwa przechodząc z kina do kina, a właściwie do pomieszczeń, które zapowiadają fascynującą przyszłość bazując na osiągnięciach informatyki. O ile Disneyland jest tylko i wyłącznie rozrywką, tutaj łączy się ona z przygodą intelektualną. Warto ją przeżyć, gdy nadarzy się okazja pobytu w tych okolicach. Księża francuscy organizują z młodzieżą wycieczki do Poitiers.

Tymczasem pamiętamy, że z tym miastem łączy się bitwa, która odegrała wielką rolę w historii. Pod Poitiers w roku 732 Karol Młot odniósł zwycięstwo nad Arabami. Wtedy uratował on państwo frankońskie od zalewu muzułmańskiego. Została złamana ich ofensywa na Zachodzie.

Jednocześnie coraz mniej osób łączy Poitiers ze świętym Hilarym (315–367). Był to Ojciec Kościoła Zachodniego. Od 350 r. był pierwszym biskupem miasta

i głównym adwersarzem arianizmu na Zachodzie. Arianizm to herezja, która odmawiała Bóstwa Synowi Bożemu. Miasto jest naznaczone jego piętnem.

Znajdują się tu, w starym, zabytkowym kościele – pod wezwaniem świętego – jego relikwie. Gdy się spaceruje po centrum Poitiers, obecność Sw. Hilarego jest tu ciągle żywa: rue Saint Hilaire, rue de la Trinité. Jego główne dzieło dogmatyczne to przecież dzieło „O Trójcy Świętej” (De Trinitate). Napisał je jednakże na wygnaniu w latach 356–360. Przebywał wtedy we Frygii (dzisiejsza Turcja). Ten pobyt pozwolił mu zapoznać się z dziełami Wschodnich Ojców Kościoła i wykorzystać czas na działalność pisarską.

W Polsce 13 stycznia jest w liturgii możliwość wspomnienia tego Doktora Kościoła, który odegrał wielką rolę w teologii. Warto przytoczyć fragment jego nauczania, dotyczący realnego przyjmowania Ciała Chrystusa: „Nie można mówić o sprawach Bożych mentalnością ludzką, albo wręcz światową. Nie

można także gwałtownie przemawiać, ani wyrażać się zarozumiale... Przeczytajmy, co zostało napisane i przeczytawszy zrozumiejmy. W ten sposób cieszymy się obowiązkiem doskonałej wiary. To, co mówimy o realnej obecności Chrystusa w nas, tego nie moglibyśmy powiedzieć inaczej jak tylko w sposób nierozważny, lekkomyślny i bezbożny, gdybyśmy się nie nauczyli tej prawdy od Niego. On, bowiem sam mówi: Ciało moje jest prawdziwym pokarmem, a krew moja jest prawdziwym napojem (J 6, 56–57).

Jeśli chodzi o prawdziwość Jego Ciała i Krwi to nie może być cienia wątpliwości. Od tej chwili, bowiem na skutek wyznania Pańskiego i naszej wiary, mamy do czynienia z prawdziwym Ciałem i prawdziwą Krwią. I przez Ich przyjęcie i spożycie uskuteczni się to, że my jesteśmy w Chrystusie, a Chrystus w nas. Czy to nie jest prawda? Czyż można powiedzieć, że to nie jest prawdą? □

notą! A Ona przez nich w niewolę popadła i wymazali nas z mapy Europy! Synowie zaś polskiej ziemi, języka, wiary w Boga – poszli na tułaczkę! Jedni przykuci do taczek Sybiru – i tam śniła im się Matka Boska, jak w obrazach Grotgera i przypominata, że jest Matką Chrystusa i naszą! A inni poszli na zachód, aby walczyć za „naszą i waszą” wolność. Aby Polska była Polską! To przecież ten, który był królem ducha, tam, na paryskim bruku zostawił Polakom modlitwę, jak pacierz: „Panno Święta, co Jasnej bronisz Częstochowy i w Ostrej świecisz Bramie...”. Ile tam tęsknoty do Matki, do wolnej Polski i do rodzinnego domu... Wielu tego nie doczekało, nosili troszeczkę polskiej ziemi na sercu, żeby nie spoczywać w obcej ziemi. Iluż to wówczas zebrało, modląc się: „Gdzież my, o Matko, ach gdzież pójdziemy i gdzie ratunku szukać będziemy...”. Przyszedł upragniony czas wolności. Powiało nowym duchem. Zdawało się, że teraz będziemy u siebie. Ale odwieczny wróg, stanął aż pod Warszawą. I spostrzegliśmy wszyscy, którzy zaufali Matce Boskiej, że to cud nad Wisłą! Jaki cud?! A cudem było to, że cała Warszawa klęczała na kolanach na Placu Zamkowym, razem z Achillesem Rattim – nuncjuszem apostolskim i kardynałem Kakowskim. Biskupi wówczas udzielali rozgrzeszenia Warszawie, bo jutro będzie rzeź, krew się poleje. Wkroczą bolszewicy, a spod Radzimina było słychać wystrzały armat. Zaś na plebanii w Wyszkowie siedziła cała wierchuszka Armii Czerwonej a pośród nich – Dzierżyński! Odezwy były już wystane do Paryża, do Berlina, do Lizbony, aby rady robotnicze wyszły na spotkanie Armii Czerwonej, bo tylko po drodze została Warszawa...

Ale tej nocy z 14 na 15 sierpnia, coś się wszystko popsuło. Generacja Armii Czerwonej straciła łącznie z frontem. Nie wiedzieli, co się dzieje. Natomiast niektórym żołdatom było dane zobaczyć, że ich ochraniała Matka Boża! A pośród tych, co strzelali jedni do drugich, w tę noc sierpniową, był ksiądz, który wziął chłopców z gimnazjów warszawskich. Kochał ich jak synów. I poprowadził na śmierć. A kiedy była noc ciemna, krzyknął: „Za Boga i za Ojczyznę!” I poszły dzieci. Nikt wówczas nie zauważył, że nie ma księdza. Dopiero następnego dnia pułkownik Dobrowolski obchodził pole

J. Kossak – Cud nad Wisłą

bitwy i zobaczył, że pośród snopów niezebranych, przy miedzy leży ksiądz – był w sutannie, w komży. Nie miał broni – miał krzyż w ręku. Miał roztrzaskaną głowę – za Boga i za Ojczyznę! Tego nigdy nie pojmy ci, którzy nie są Polakami. Nigdy nie pojmie tego, ta pyszna Europa, która nie chce pamiętać, że to ksiądz z krzyżem w ręku ją obronił i ci, którzy oddali z nim swoje życie, aby Polska była wolną i aby Europę uchronić od czerwonej zarazy! Tego nam nie chcą pamiętać ci pseudointeligenci ani ta dalek pyszna Europa. Nawet nie chcą, aby im o tym przypominać!

Ale ja wiem, dlaczego ten cud... Bo wiara w Boga i Matkę Najświętszą jest zamkiem warownym nie do zdobycia. To jest Matczyna opieka nad swoimi dziećmi:

*„Nigdy ja Ciebie ludu nie rzuciła
Nigdy ja od Ciebie nie ojęła lica
Jam po darownemu moc trwaja i siła
Bogarodzica”.*

Najjaśniejsza Rzeczpospolita

ciąg dalszy ze str. 3

Polski możnowładca Jaksa urzędował zaś pod dzisiejszym Berlinem w wieku XII.

Obecność Polski nad Morzem Czarnym jest dość znana. XV wiek to Krym, ale też zwierzchnictwo nad ważnym portem Kaffa. Od XIV wieku po wiek XVII byliśmy głównym rozgrywającym w Mołdawii, Na Wotoszczyźnie sama sława polskiego rycerstwa wystarczała do odnoszenia zwycięstw i odbierania przysięg na wierność Rzeczpospolitej. Jan Potocki wprowadzający nowego władcę Szymona Mohyłę do Bukaresztu brzmi dziś egzotycznie.

Jeszcze bardziej egzotycznie wyglądają jednak epizody z posiadaniem... kolonii. Miała je co prawda Kurlandia, ale działo się to w czasach, gdy była polskim lennem. Władca Kurlandii Jakub Kettler z pewnym powodzeniem instalował swoją władzę na karaibskim Tobago (wysitki te trwały 50 lat) i w afrykańskiej Gambii. Na banderze statków księcia widniał czarny krab na karmazynowym tle. Tło owej bandery wskazywało właśnie na związek z Rzeczpospolitą, której Kurlandia była częścią.

Swoje posiadłości władcy Polski mieli też we Włoszech (Bari i Rosano, przez królową Bonę).

W 1598 roku 12 ocalałych z morskiej katastrofy członków królewskiej eskadry, pod dowództwem Samuela Łaskiego zdobywa... Sztokholm.

Wielkość Rzeczpospolitej to wreszcie unia z Litwą, rzecz w europejskiej historii unikalna. Polska nie musiała szukać podbojów, bo kiedy była silna, potencjalni lennicy zjawiali się u jej wrót sami.

Z KRAJU

- Prezydent Duda brał udział w Budapeszcie w obchodach 60 rocznicy rewolucji węgierskiej z 1956 r., gdzie przemawiał na Placu Kossutha. Duda spotkał się także z prezydentem Węgier Aderem.
- Premier Szydło przebywała w Brukseli. Posiedzenie Rady Europejskiej było poświęcone dotychczasowej polityce migracyjnej Unii i relacjom z Rosją.
- Prezydent Duda uważa, że obowiązujący kompromis aborcyjny nie chroni w wystarczającym stopniu dzieci niepełnosprawnych. Zmiany muszą być jednak poprzedzone „bardzo głęboką debatą, bardzo wyważoną, spokojną dyskusją i wysłuchaniem wszystkich stron”.
- Wszystkie kluby poparły w debacie w Sejmie projekt uchwały, która uznaje rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące mechanizmu przymusowej relokacji uchodźców za niezgodne z zasadą pomocniczości.
- W dzień wspomnienia liturgicznego św. Jana Pawła II przy jego grobie w bazylice watykańskiej odprawiono Mszę św. Przewodniczył jej metropolita krakowski kard. Dziwisz. W Mszy uczestniczyła grupa polskich hierarchów, biorących udział w narodowej pielgrzymce Polaków do Watykanu.
- Resort sprawiedliwości opracował projekt ustawy zmierzający do powołania komisji weryfikacyjnej, która badałaby decyzje reprivatyzacyjne wydawane dla Warszawy pod kątem ich zgodności z prawem.
- Sprawozdanie finansowe partii KORWiN za ubiegły rok zostało odrzucone przez PKW. Partia, która zmieniła ostatnio nazwę na „Wolność”, może stracić subwencje.
- W Gdańsku odbyły się mocno upolitycznione obchody 30-lecia Trybunału Konstytucyjnego. Imprezę zafundowało miasto ze wsparciem... niemieckiej fundacji im. Adenauera.

- Minister obrony narodowej Macierewicz otrzymał w Krakowie Nagrodę im. Kazimierza Odnowiciela „Patriota Roku 2016”.
- Poseł PiS Andrzej Melak postuluje zmianę maksymy „Honor, Ojczyzna”, widniejącej na budynku Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, na „Bóg, Honor, Ojczyzna”. Złożył w tej sprawie interpelację do szefowej KPRM.
- Wg CBOS 38 proc. badanych, którzy zadeklarowali udział w najbliższych wyborach, zagłosowałoby na PiS, 16 proc. na Nowoczesną, 15 proc. na PO, a na Kukiz'15 – 6 proc. Wg TNS Polska: PiS ma 34 proc., PO – 15, Nowoczesna – 11, Kukiz'15 – 9 proc. Wg IBRIS PiS ma tylko 30 proc. poparcia, wyprzedzając Nowoczesną – 20% PO – 16,7, Kukiza'15 – 8,9, SLD – 5,7 i PSL – 5%.
- Klub PO złożył wniosek ws. powołania komisji śledczej ws. przetargu na śmigłowce. PiS ideę popiera, ale chce rozszerzenia dochodzenia o śledztwa o możliwość ustawienia przetargu ws. „Caracali” pod Francuzów.
- MON prowadził dwa przetargi na samoloty dla VIP-ów. Chodzi o maszyny małej i średniej wielkości. Przetarg na małe samoloty wygrała amerykańska firma Gulfstream Aerospace Corporation, która proponowała 16-miejscowe samoloty G550. Zamówienie na samoloty średnie dotyczy dwóch maszyn nowych i jednej używanej.
- „Szkoty wyższe są niezastąpione, jako ośrodki formujące dojrzałego człowieka, odpowiedzialnego obywatela, członka elity intelektualnej” – napisał prezydent Duda w liście do uczestników inauguracji roku akademickiego w Wyższej Szkole Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu. Wykład inauguracyjny „Polska w systemie bezpieczeństwa światowego” – wygłosił MON Antoni Macierewicz.
- IPN podejmie na nowo śledztwo w sprawie zbrodni

popętnionych na Polakach w hitlerowskim obozie koncentracyjnym w Ravensbruck.

- Z Nowego Sącza usunięto już sowiecki monument, ale jego oponenti nadal odpowiadają w sądach. We wrześniu 2014 r. pod monumentem „za naszą sowiecką ojczyznę” demonstrację zorganizowali działacze patriotyczni, którzy oblali pomnik farbą. Policja zatrzymała trzech z nich, a ich procesy nadal trwają...

- Feministki zorganizowały kolejne protesty, które nazwano Ogólnopolskim II Strajkiem Kobiet. Hasłami są: „Nie dla pogardy i przemocy wobec kobiet. Nie dla ingerencji Kościoła w politykę. Nie dla polityki w edukacji”. „Siostram” odbiło na dobre...

- Niezły „odjazd” zafundował też b. prezes Trybunału Konstytucyjnego Stępień, który oświadczył – „Życzyłbym sobie, żeby w przyszłości prezes TK Rzepliński był prezydentem”.

- MON poluzował przepisy o naborze żołnierzy. Służbę w armii będą mogły pełnić osoby posiadające tatuaż.

- Na trasie do Morskiego Oka odbyły się pierwsze testy prototypowego wozu konnego ze wspomaganiami elektrycznymi. Hybrydowe rozwiązanie ma odciążać konie pracujące przy przewożeniu turystów, przeciw czemu protestują ekologscy.

- B. minister „zegarmistrz” w rządzie PO Sławomir Nowak przyjął obywatelstwo Ukrainy. Nowak będzie zarządzał w Kijowie drogami.

- Na Facebooku utworzono wydarzenie, w którym organizatorzy nawołują, by 11 listopada strzelać do narodowców. Chłopcy bawią się coraz mniej sympatycznie...

- Włoskie ministerstwo kultury nadało terenom walk o Monte Cassino status miejsca o znaczeniu historycznym. Postulowała o to m.in. Polska. □

Czasami warto sięgnąć do historii bardziej odległej. Obchodząc rocznicę 11 Listopada skupiamy się bowiem zbyt często na poprzedzającym moment odzyskania niepodległości okresie wieloletniej niewoli, zaborów i narodowej martyrologii. Tymczasem Polska to dziedzictwo wszystkich pokoleń, nie tylko wymazywania nas z map, ale i czasy wielkości, kiedy to kartografowie musieli zużywać na zaznaczenie obszarów Rzeczypospolitej dużej ilości tuszu i kolorów. Po prostu warto o tym pamiętać.

Na koniec tego małego repetytorium z historii chwaty, dwa cytaty bohaterów epoki 1918 roku. Ten z Romana Dmowskiego - „Jestem Polakiem – więc mam obowiązki polskie: są one tym większe i tym silniej się do nich poczuwam, im wyższy przedstawiam typ człowieka. Bo im szersza strona mego ducha żyje życiem zbiorowym narodu, tym jest mi ono droższe, tym większą ma ono dla mnie cenę i tym silniejszą czuję potrzebę dbania o jego całość i rozwój.

Z drugiej strony, im wyższy jest stopień mego rozwoju moralnego, tym więcej nakazuje mi w tym względzie sama miłość własna”. I z Józefa Piłsudskiego: „Polska jest stale oskarżana w innych państwach. Jest w tym wyraźna i niedwuznaczna chęć posiadania w środku Europy państwa, którego kosztem można byłoby zatrzeć wszystkie porachunki europejskie. Podziwu godne jest stałe zjawisko, że te projekty międzynarodowe znajdując tak chętnie ucho, no i języki, nie gdzie indziej jak w Polsce.” Po latach można już te przesłania potoczyć. □

Bohumil Prohazka

Mal. W. Kossak

ZE ŚWIATA

opr. B.L.

- Papież zwracając się do uczestników narodowej pielgrzymki Polaków, dziękował im za serdeczne przyjęcie podczas jego wizyty w Polsce na ŚDM. Papież życzył Polakom wytrwałości w wierze, nadziei i miłości.
- II tura wyborów parlamentarnych na Litwie. Zdecydowane zwycięstwo odniósł Litewski Związek Chłopów i Zielonych, który zdobył 54 mandaty w 141-osobowym Sejmie. Opozycyjny Związek Ojczyzny – Litewscy Chryścijańscy Demokraci zdobył 31 mandatów, współrządzająca Litewska Partia Socjaldemokratyczna – 17, Litewski Ruch Liberatów – 14, Akcja Wyborcza Polaków na Litwie – Związek Chryścijańskich Rodzin zdobyła 8 mandatów, zachowując wcześniejszy stan posiadania.
- Po rozmowach w tzw. formacie normandzkim w Berlinie, Ukraina miała ustąpić w sporze o kontrolę granicy między opianowanym przez separatystów Donbasem a Rosją. Finalne cele umowy – wybory samorządowe na terenach kontrolowanych przez prorosyjskich separatystów oraz odzyskanie przez Ukrainę kontroli nad granicą państwową z Rosją – są ciągle dalekie od realizacji.
- Premier Włoch Renzi okazał się siłą napędową referendacji na szczycie UE rezygnacji z nałożenia na Rosję sankcji w związku z jej działaniami militarnymi w Syrii.
- Czeski rząd powołał specjalny zespół do przeciwdziałania kampanii dezinformacji i ofensywie propagandowej, jaką Rosja prowadzi na terytorium Czech, o czym informował kontrwywiad kraju.
- Bundestag uchwalił nowe ustawy o wywiadzie zagranicznym BND precyzując zasady inwigilowania obywateli innych krajów, także w krajach sojusznicznych, jeśli służy to bezpieczeństwu Niemiec.
- Ponad 60 proc. uchodźców, których wnioski o azyl zostały odrzucone przez władze w Wiedniu

- nie opuściło Austrii, ponieważ ich ojczyste kraje nie zgodziły się ich przyjąć
- Przedstawiciele KE i rządu Kanady próbowali do końca przetłamać opór Walonii, francuskojęzycznego regionu Belgii, wobec umowy o wolnym handlu UE-Kanada, czyli CETA. Swoją drogą, przeciw układowi było wiele państw, ale weto Walończyków w federacyjnej Belgii, najmniej komukolwiek szkodzi.
- Trzecia i ostatnia debata prezydencka w USA była dość rzeczowa. Wygrał Trump, ale zdaniem obserwatorów nie odwróci trendów sondażowych, które dają wygraną Clinton.
- Amerykański okręt przeprowadził na Morzu Południowochińskim operację, mającą podkreślić swobodę żeglugi na tym obszarze, w pobliżu wysp, do których roszczenia zgłaszają Chiny, Tajwan i Wietnam.
- Kanclerz Niemiec Merkel zaapelowała podczas zjazdu swojej partii CDU w Wittenburgu w Meklemburgii Pomorza Przednim do swoich rodaków o aktywniejsze pielęgnowanie tradycji chrześcijańskich, jako receptę na obawy przed islamem. Tonący chwytają się... chrześcijaństwa?
- Hiszpański Trybunał Konstytucyjny uchylił zakaz organizowania korridy obowiązujący od 2012 r. w Kataloni. TK stwierdził, że „naruszył on kompetencje państwa w kwestii ochrony dziedzictwa kulturowego”. Trybunały bywają jednak różne...
- NATO mianowało pierwszego w swej historii zastępcę sekretarza generalnego ds. wywiadu i bezpieczeństwa. Został nim niemiecki dyplomata Freytag von Loringhoven.
- Po zakończeniu trzydniowej „przerwy humanitarnej” w Aleppo na północy Syrii, ponownie wybuchły zacięte walki.
- Sity irackie i kurdyjskie zbliżyły się na odległość

- 5 kilometrów do Mosulu – ostatniego bastionu Daesh w Iraku. Dżihadysty podpalili szuby naftowe i zakłady chemiczne.
- Rosja oskarżyła międzynarodową koalicję, na której czele stoją USA, że atakuje cywilów w Iraku, a „ataki te noszą wszelkie cechy zbrodni wojennych”. Tradycyjnie złodziej krzyczy – „łapaj złodzieja!”
- Tysiące ubranych na biało kobiet demonstrowały w stolicy Wenezueli, Caracas, niezadowolone z zablokowania referendum w sprawie odwołania lewicowego prezydenta Maduro. Na czele marszu protestacyjnego stała Tintori, żona przebywającego w więzieniu jednego z przywódców opozycji Lopeza. Władze referendum zablokowały.
- Indonezja walczy z pedofilami i wg nowych przepisów, pedofil może zostać ukarany chemiczną kastracją, a nawet śmiercią.
- RPA wycofa się z Międzynarodowego Trybunału Karnego w Hadze, gdyż zobowiązania wobec Trybunału są niezgodne z przepisami dającymi przywódcom RPA immunitet dyplomatyczny.
- Muzułmanie mieszkający w Norwegii domagają się ustąpienia min. Listhaug, po tym jak umieściła ona na Facebooku wpis, w którym przekonuje, iż imigranci w Norwegii muszą przyzwyczaić się do norm panujących w tym kraju. Minister napisała: „Tu je się wieprzowinę, pije alkohol i pokazuje twarz”.
- Norweskie Ministerstwo Zdrowia postanowiło, że kobiety, które są w bliźniaczej ciąży, mogą dokonać aborcji na wybranym płodzie, nawet, jeśli nie ma takich wskazań medycznych. Nie lubią bliźniaków?
- Francuskie władze rozpoczęły likwidację dzikiego obozowiska emigrantów pod Calais. Mieszkańcy „dżungli” zostaną rozwiezieni do ośrodków w całym kraju. □

Dziękczynna Jubileuszowa Pielgrzymka Narodowa do Rzymu

Nieść świadectwo o Bożej miłości

Mszą św. w Bazylice św. Piotra zakończyła się dziękczynna Jubileuszowa Pielgrzymka Narodowa do Rzymu. Pielgrzymka trwała od 20 do 23 października br. Pielgrzymka Narodowa do świętych miejsc w Rzymie była czasem modlitwy i spotkania z następcą św. Piotra – Papieżem Franciszkiem – podkreśla ks. Paweł Rytel-Andrianik, rzecznik KEP w komunikacie podsumowującym Pielgrzymkę.

Nie lękajcie się! (...) Otwórzcie na oścież drzwi Chrystusowi” – te słowa św. Jana Pawła II przypomniał papież Franciszek Polakom podczas Pielgrzymki Narodowej do Rzymu, która miała miejsce w dn. od 20 do 23 października br.

Poprzednia Pielgrzymka Narodowa odbyła się w 2003 r., jako podziękowanie za 25 lat pontyfikatu Papieża Polaka. Tegoroczna zaś pielgrzymka była dziękczynieniem Bogu za najważniejsze wydarzenia 2016 roku: 1050-lecie chrztu Polski, Światowe Dni Młodzieży połączone z wizytą Ojca Świętego Franciszka w naszym kraju oraz Jubileusz Miłosierdzia. W Pielgrzymce udział wzięło ok. 50 biskupów z Polski i z Watykanu, ponad 250 księży i kilka tysięcy Polaków. Goście odwiedzili m.in. Ambasadę Rzeczypospolitej Polskiej przy Stolicy Apostolskiej, Papieskie Kolegium Polskie w Rzymie w 150-lecie jego istnienia oraz Polski Papieski Instytut Kościelny.

Zgodnie z tradycją pielgrzymią, przybywający do Rzymu modlili się w czterech Bazylikach Patriarchalnych, gdzie przeszli przez Bramy Miłosierdzia. Przewodniczący liturgii Mszy Świętych w swoich homiliach skierowali przesłanie do rodaków. Pierwszego dnia pielgrzymki, w Bazylice Matki Bożej Większej abp Marek Jędraszewski podkreślił potrzebę kultywowania pobożności maryjnej Polaków. Następnie abp Wojciech Polak przypomniał na Lateranie, że to właśnie w tym miejscu w 966 r. papież ustąpił dobrą nowinę, że Mieszko, książę Polski, przyjął chrzest. 22 października, w dniu wspomnienia św. Jana Pawła II w bazylice św. Pawła za Murami abp Stanisław Gądecki przypomniał osiem kolumn nauczania pontyfikatu św. Jana Pawła II: troska o poszanowanie życia każdego człowieka, rodzina, nauczanie społeczne, dialog międzyreligijny, wezwanie misyjne, miłosierdzie, jedność Kościoła, osobista świętość. Tego samego dnia rano przy grobie Papieża Polaka kard. Stanisław Dziwisz wyznał, że odpowiedzią

św. Jana Pawła II na miłość Bożą było także heroicznie znoszone cierpienie, które ofiarowywał w intencji Kościoła.

Szczególne znaczenie miało spotkanie z papieżem Franciszkiem na audiencji sobotniej w liturgiczne wspomnienie św. Jana Pawła II. Ojciec Święty, dziękując za swój pobyt w Polsce, powiedział: „Raz jeszcze pragnę wyrazić moją wdzięczność wam – wszystkim wiernym, kapłanom, biskupom i władzom cywilnym – za gorące przyjęcie w waszym kraju, za wspaniałe, artystyczne i duchowe przygotowanie wydarzeń i celebracji, które przeżywaliśmy z entuzjazmem płynącym z wiary”. Ponadto papież Franciszek życzył Polakom: „aby Pan dał wam tęgą wytrwania w tej wierze, nadziei i miłości, którą przejęliście od waszych przodków i którą z troską pielęgnujecie. Niech w waszych umysłach i sercach wybrzmiewa wciąż wezwanie waszego wielkiego Rodaka do budzenia w sobie wyobraźni miłosierdzia, abyście potrafili nieść świadectwo o Bożej miłości wszystkim, którzy jej potrzebują”. Po audiencji biskupi polscy oraz przedstawiciele władz państwowych podeszli do Ojca Świętego, aby osobiście wyrazić wdzięczność za wizytę w Polsce i serdeczne przyjęcie w Watykanie.

Na zakończenie pielgrzymki ks. kard. Zenon Grocholewski – podczas Mszy Świętej w Bazylice, św. Piotra – powiedział, że najwspanialszym dziękczynieniem Bogu będzie realizacja słów Ojca Świętego Franciszka oraz inspiracji, które zrodziły się w trakcie tegorocznych uroczystości w Polsce.

Pielgrzymka Narodowa do świętych miejsc w Rzymie była czasem modlitwy i spotkania z następcą św. Piotra – Papieżem Franciszkiem. Biskupi polscy wyrażają wdzięczność wszystkim, którzy zaangażowali się w organizację i przebieg tej pielgrzymki. Pielgrzymom zaś dziękują za świadectwo wiary i chrześcijańskiej życzliwości. □

ks. Paweł Rytel-Andrianik

foto. Archid. Łódź Arch.

Jak islam zdobywa teren ?

Argenteuil pod Paryżem liczy sobie ponad 100 tys. mieszkańców. Około 30 tys. z nich to wyznawcy islamu, działa tu 12 meczetów i islamskich sal modlitewnych.

Są tu islamskie księgarnie, szkółki koraniczne, duża liczba restauracji i sklepów halal, obok licznych „kebabowni” jest też i halalowy fast-food „Quicka”, widać brodatych mężczyzn w galabijach i kobiety w chustach. Elektorat islamski jest na tyle mocny, że merowie głosząc oficjalnie zasady laicyzmu republikańskiego, po cichu układają się nawet z radykalnymi muzułmanami.

W latach 2001-2008 rządził tu centroprawicowy polityk Georges Mothron. Później władzę przejął socjalista Philippe Douet, który w 2014 znowu oddał rządy w Argenteuil Mothronowi.

Teraz ten należący do partii Republikanie polityk ujawnił pewne praktyki swojego socjalistycznego poprzednika. Mothron twierdzi, że podobne praktyki mają miejsce w wielu miastach całej Francji. Władze lokalne kupują sobie spokój społeczny w zamian za liczne koncesje na rzecz wspólnot islamskich. Z kolei reprezentujące władze państwa prefektury wolą odwracać głowę w drugą stronę i zostawiać problemy merom. Działania takie prowadzą do gettoizacji kraju. Mothron oskarżył socjalistę Doueta o kilka spraw. Przede wszystkim o zatrudnianie przez merostwo ludzi, którzy oferowali w zamian swoje koneksje i wpływy w społeczności muzułmańskiej. Zdarzali się urzędnicy, którzy odmawiali podawania ręki kobietom. Doszło też do wymieszania interesów społecznych i religijnych. Stowarzyszenia islamskie mogły liczyć na różne dotacje. Obecny mer Mothron chwali się, że odebrał około miliona euro tego typu dotacji, które stanowiły rodzaj „okupu” płatnego za polityczne poparcie. Lokalne władze patrzyły przez palce na działalność nielegalnych meczetów i szkół kora-

nicznych. Nie kontrolowano też w żaden sposób finansowania lokalnych stowarzyszeń islamskich z pieniędzy zagranicznych. Socjaliści mieli unikać, dolewania oliwy do ognia, ale w zamian, wg mera Mothrona, wywołali tylko jeszcze większy pożar. Obecny mer Argenteuil wyraził nadzieję, że „republika obskurantyzmu powinna być wyzwaniem dla następcy prezydenta Hollande’a”.

Bulwersujących faktów w tym podparyskim mieście było zresztą znacznie więcej. Szatnie urzędów stały się miejscami muzułmańskich modłów, harmonogram pracy urzędników dostosowywano tak, by nie zakłócały świętowania w piątki, a pomimo oficjalnego zakazu noszenia burek i nikabów, starano się tego prawa w mieście nie egzekwować, ubrane w stroje islamskie matki mogły bez problemów wchodzić do szkoły swoich dzieci (oficjalnie tego robić nie wolno), pomagano też w budowie nowych meczetów (m.in. w budynku po zakładach Renault) i dogadywano się nawet z radykalnymi salafistami.

Chociaż oficjalnie państwo nie wspiera finansowo religii i panuje zasada rozdziału, to przepisy takie omija wielu merów, finansując stowarzyszenia muzułmańskie i dokładając się nie wprost budowy meczetów (np. wsparcie dla działającego przy meczecie „ośrodka kultury”). Jest to czysta hipokryzja i kupowanie sobie spokoju społecznego. Rzeczywiście celuje w tym lewica. Z jednej strony, oficjalnie mówi frazesy o laickości Republiki, a z drugiej, przez lata układa się po cichu z imamami i prowadzi politykę wielokulturowości. Państwo chowa głowę w piasek, a politycy obecnego pokolenia lewicy okazują się przyzwyczajeni do sloganów 68 roku o tym, że „zabrania się zabraniać”.

Polityczna schizofrenia tymczasem tylko te problemy pomnaża.

Georges Morthon, który tak mocno skrytykował poprzednika, też zresztą nie jest bez winy, co pokazuje złożoność francuskich problemów. Przeciwnicy przypominają, że polityk Republikanów prowadził swoją kampanię wyborczą także pod meczetami, gdzie rozdawał swoje ulotki, a na 21 popierających go radnych, 10 to wyznawcy islamu. Najgłośniej było o zajmującej się w radzie miasta sprawami dzieci, pani o nazwisku Faticha Bacha. Radna ta wspierała wcześniej socjalistów, ale przeszła na listy Morthona i została wybrana z 22 miejsc. Na oficjalnej stronie merostwa umieściła swoją fotografię... w islamskiej chustce. Mer broni swojej radnej, twierdząc, że to strój „dyskretny”, ale wiadomo, że tutaj także chodzi o nie zrażanie sobie muzułmańskiego elektoratu. 100-tysięczne Argenteuil jest dobrym przykładem wieloletnich zaniedbań i tchórzostwa polityków, którzy sami doprowadzili do powolnej abdykacji państwa z paryskich przedmieść. □

Bogdan Usowicz

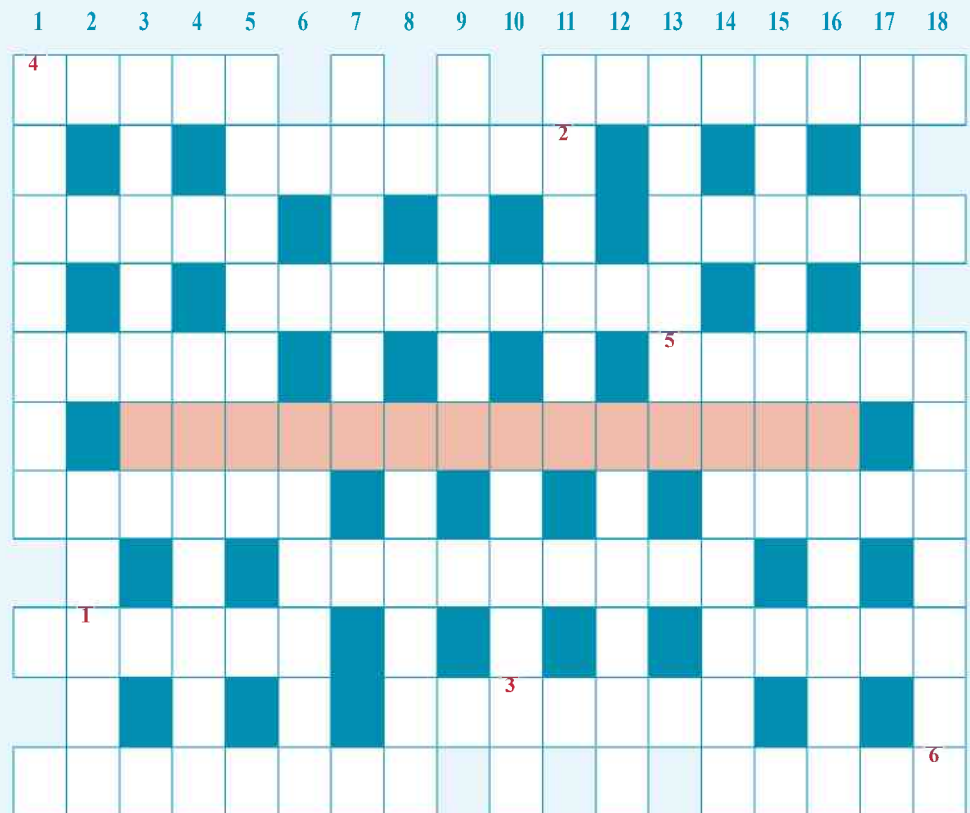

KRZYŻÓWKA NA ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI

PROPONUJE: MDZ

Poziomo: A-1. Elewator zbożowy. A-11. Rośliny warzywne o dużych, zwykle czerwonych owocach. B-5. Trąba powietrzna towarzysząca burzy. C-1. Epizodyczna rola aktorska. C-13. Wyścigi jachtów. D-5. Pobiera rentę. E-1. Robotnik tkalni. E-13. Faza Księżycy. G-1. Przekroczenie konkretnych norm moralnych lub religijnych. G-14. Pnąca roślina tropikalna z rodziny dyniowatych. H-6. Kontroler z kuratorium. I-1. Okładka książki. I-14. Belgijskie miasto gdzie w czasie I Wojny Światowej po raz pierwszy użyto gazów bojowych. J-8. Pajac z włoskiej komedii dell'arte. K-1. Mały port dla niewielkich statków, jachtów, łodzi. K-14. Meksykański sukulent.

Pionowo: 1-A. Zajmuje się planowaniem operacji wojskowej, handlowej, politycznej. 2-G. Rapujący artysta(?). 3-A. Wytwórca lalek. 4-E. „Chciałeś być cwany, w ząbek...” – śpiewał Stanisław Grzesiuk. 5-A. Leciwy mężczyzna. 6-F. Roślina hamująca rozwój roślin uprawnych. 7-A. Płaszcz wzorowany na angielskim płaszczu wojskowym. 8-F. Stolica Wielkopolski. 9-A. Powszechnie o płynie wlewanym do baku samochodu. 10-F. Ozdobne wiadro z brązu, pochodzące z okresu lateńskiego. 11-A. Progres. 12-F. Dział fizyki zajmujący się badaniem natury światła. 13-A.

Średniowieczny utwór dramatyczny ukazujący sceny z życia męczenników i świętych. 14-E. Sklepowe okno wystawowe. 15-A. Formuły wiary chrześcijańskiej głoszone

przez Kościół. 16-E. Mieszkanca stolicy Senegalu. 17-A. Krasomówca, orator. 18-E. Niezborność ruchów – choroba centralnego układu nerwowego. □

Po wpisaniu do diagramu odgadniętych słów w rzędzie F, w kolorowych kratkach, powstanie pierwsza część rozwiązania. Jej dokończenie utworzą litery z kratek ponumerowanych od 1 do 6.

Rozwiązanie krzyżówki z GK nr 31/2016: „Na jesieni się czas zmieni”

Poziomo: Sacrum, emisja, Arachne, nagar, farma, alkomaty, izba, wyraz, imię, adaks, drab, klif, zamglenie, aule, debil, dwór, ucho, fatum, fan, Kaczor, zraz, saga, Zola. **Pionowo:** Faja, ćma, cena, osnowa, Hagar, ramię, uraz, melisa, jamy, fryz, czad, ataki, Babel, Młada, Adidas, krewna, barka, klucz, leczo, flora, Metz, gbur, Lima, hol. □

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

Bogdan Usowicz

☺ W Madrycie Legia przegrała w LM z Realem 1:5, ale wstydu nie było, bo piłkarze prowadzili otwartą grę.

☺ 13 kolejka ekstraklasy: Legia – Lech 2:1, Wisła Kraków – Termalika Nieciecza 2:0, Wisła Płock – Górnik Łęczna 1:2, Lechia Gdańsk – Piast Gliwice 3:2, Śląsk Wrocław – Cracovia 2:2, Arka Gdynia – Pogon Szczecin 0:3, Ruch – Korona Kielce 4:0, Jagiellonia – Zagłębie Lubin 1:2. Lechia umocnili się na pozycji lidera. Druga w tabeli Jagiellonia i trzecia Termalika tracą do lidera 4 pkt. Ostatnie miejsce w tabeli opuściła krakowska Wisła, a spadła na nie Korona.

☺ Reprezentacja Polski awansowała na 15. miejsce w najnowszym rankingu Międzynarodowej Federacji Piłki Nożnej i zajmuje najwyższą w historii pozycję.

☺ Polacy za granicą. Grosicki, choć grał dopiero od 51. min, zdobył dwie bramki dla Rennes w zwycięskim 2:1 meczu z Nantes w 10. kolejce francuskiej ekstraklasy. W zespole gospodarzy do 84. min wystąpił Stępiński.

Teodorczyk zdobył bramkę dla Anderlechtu Bruksela, a jego drużyna zremisowała z FSV Mainz 1:1 w meczu 3. kolejki grupy C piłkarskiej Ligi Europejskiej. W meczach swoich drużyn w Anglii czyste konto zachowali Boruc z Bournemouth i Fabinho ze Swansea City. Lewandowski zdobył 34. w karierze, a drugą w sezonie bramkę w Lidze Mistrzów. Piłkarz Bayernu Monachium trafiał do siatki w 59. min meczu z PSV Eindhoven (4:1).

☺ W LM piłkarzy ręcznych Mistrz Polski zagrał z mistrzem Niemiec, Rhein-Neckar Loewen i poniósł pierwszą porażkę 26:34. Vive Targi Kielce nadal zajmuje pierwsze miejsce w grupie. W tej samej 5. kolejce Ligi Mistrzów duński SG Flensburg-Handewitt pokonał Orlen Wisłę Płock 22:20.

☺ Broniąca tytułu w mistrzostwach WTA Finals w Singapurze Radwańska rozpoczęła występy od przegranej, po ponad 170 min walki, z Rosjanką Kuzniecową 5:7, 6:1, 5:7.

☺ Zmarzlik zdobył brązowy medal mistrzostw świata w jeździe na żuźlu. W ostat-

nich zawodach w Melbourne zajęł 3 miejsce. Mistrzostwo zdobył Amerykanin Hancock.

☺ W mistrzostwach Europy w kolarstwie torowym w podparyskim Saint-Quentin-en-Yvelines Polacy zdobyli 5 medali. Na podium stawali: Pawłowska (brązowy medal w wyścigu punktowym), na 3 km na dochodzenie Kaczkowska (srebro), drużyna sprinterów (złoto), drużyna kobiet na 4 km na dochodzenie (srebro) oraz Tekliński w wyścigu scratch (medal srebrny).

☺ Dyjas przegrał z Francuzem Lebessone 1:4 w półfinale singla mistrzostw Europy w tenisie stołowym w Budapeszcie. Polak ostatecznie zdobył medal brązowy. Dyjas z Górką doszli także do finału gry podwójnej, gdzie przegrali z Niemcem Franziską i Duńczykiem Grothem 2:4. Dało im to jednak srebrny medal ME.

☺ Gortat w sezonie 2016/17 koszykarskiej ligi NBA zarobi 12 mln\$. Daje to średniemu Washington Wizards 84. miejsce na liście płac tej ligi. □

Au cœur de la Grande Guerre

En 1916, la guerre s'enlise.

À l'Ouest, c'est l'année des grandes batailles Verdun (photo.), la Somme – qui font des centaines de milliers de morts pour un résultat peu concluant. La guerre s'enlise dans la boue des tranchées, chacun campe sur ses positions, nous en sommes pourtant à la mi-temps – nous le savons maintenant, mais à l'époque, personne ne le savait.

À l'Est, au mois d'août 1915, les Polonais changent d'occupants, après que les armées germano-austro-hongroises ont bouté les Russes au-delà de la ligne Riga-Pinsk-Tarnopol. Le territoire conquis est partagé par une ligne formée par la Pilica et le Wieprz, deux affluents de la Vistule. On pourrait l'appeler le quatrième partage, après les trois premiers de la fin du XVIIIe siècle, mais il n'est pas compté comme tel. Au nord de cette ligne de démarcation, les Allemands mettent en place le Gouvernorat général de Varsovie, avec à sa tête Hans von Beseler comme gouverneur général, chargé de l'administration des territoires occupés. Les Austro-hongrois, qui rêvaient d'annexer la totalité du Royaume à

leur double monarchie, doivent se contenter d'un Gouvernorat général siégeant à Lublin, englobant les territoires au sud de la ligne Pilica-Wieprz, dirigé successivement par Erich von Diller, Karl Kuk, Stanisław Szeptycki et Anton Lipošćak.

Au cours de leur évacuation, les Russes pratiquent la politique de la terre brûlée en emportant avec eux des usines entières, des chevaux, du bétail, l'argent des banques, du matériel de transport ferroviaire, ainsi que huit cent mille Polonais. Parmi ceux-ci, seul un quart était volontaire – il s'agissait de ceux qui avaient collaboré avec le régime tsariste et qui craignaient de se retrouver sous la coupe des puissances centrales hostiles. Dès leur installation, les Allemands considèrent les territoires conquis comme une colonie à exploiter pour les besoins de l'effort de guerre du Reich. Ils mettent en place un régime de restrictions économiques sévères avec des réquisitions et des saisies. Ils imposent aussi des restrictions pour l'alimentation, matérialisées par des tickets de rationnement, ce qui entraîne le développement d'un marché noir pratiquant des prix de plus en plus élevés. Les Allemands, à l'instar des Russes, envoient chez eux des chevaux, du bétail et des équipements. Pour les besoins de l'armée, ils obligent les Polonais à leur remettre tous les objets en cuivre, en laiton, en aluminium, en nickel ou en autres métaux qui sont en leur possession. Les réticents sont passibles de révisions et de confiscations. La situation matérielle de la population, qui n'était déjà pas facile du temps de l'occupation russe, se dégrade encore davantage. Le pillage des usines par les Russes avait laissé une grande partie de la main-d'œuvre au chômage. Les Allemands cherchent à envoyer les chômeurs polonais dans le Reich qui, en raison de la mobilisation des hommes au front, manquait de main-d'œuvre. Le volontariat, sur lequel les occupants comptaient, n'ayant pas donné de résultats suffisants, l'organisation d'un recrutement obligatoire, accompagné de rafles, est mise en place. Les Polonais sont très méfiants à l'égard des Allemands car ils sentent bien que ces derniers cherchent par tous les moyens

à rendre la vie de la population encore plus difficile qu'elle ne l'était déjà. Des grèves à caractère économique, qui n'ont pas toujours une issue positive, éclatent à Varsovie.

À côté de ces aspects négatifs, les Allemands cherchent aussi à obtenir l'assentiment des Polonais. Ainsi, il est possible d'ouvrir des écoles primaires et secondaires après avoir procédé au recensement de tous les enfants d'âge scolaire. La réouverture de l'université de Varsovie et de l'École polytechnique constitue un événement important, tout comme le retour de la langue polonaise dans les tribunaux et dans l'administration. La vie culturelle se ravive. Les théâtres ont plus de liberté pour présenter des pièces interdites auparavant. La population peut célébrer officiellement et solennellement des anniversaires à caractère patriotique ou national comme celui de l'insurrection de novembre 1830. À cette occasion, la pièce de Wyspiański, « Noc listopadowa » (Nuit de novembre), est jouée à Varsovie. De même, la constitution du 3 mai 1791 est célébrée ouvertement pour la première fois, avec une messe à la cathédrale Saint-Jean, suivie d'un défilé dans les rues de la capitale – Krakowskie Przedmieście, Nowy Świat, place Trzech Krzyży, allées Ujazdowskie. En outre, dans toute la ville des conférences sont organisées ; dans tous les théâtres le même texte est lu à la même heure, suivi du chant « Boże, coś Polskę », interprété par des chœurs et les troupes d'acteurs. Enfin, la vie politique se ravive elle-aussi avec la création ou la sortie de clandestinité de nombreuses formations politiques – de gauche, du centre et de droite, extrémistes ou modérés, actifs, favorables à la collaboration avec les puissances centrales, ou passifs, partisans d'une collaboration avec la Triple-Entente.

Le 5 novembre 1916, les deux gouverneurs généraux publient simultanément un acte proclamant la création d'un royaume de Pologne sur les territoires occupés auparavant par la Russie, autonome et lié aux puissances centrales. Cela marque le début de l'internationalisation de la question polonaise qui se développera au cours de l'année suivante. □

Papieska loteria dobroczynna też w Internecie

Wkrótce ruszy czwarta edycja papieskiej loterii dobroczynności. Po raz pierwszy bilety na nią będzie można kupować nie tylko na terenie Watykanu, ale także przez internet (w najbliższym czasie zostanie aktywowany specjalny link na stronie www.vaticanstate.va).

Franciszek zdecydował, że dochód zostanie przeznaczony na pomoc ofiarom tragicznego trzęsienia ziemi, które w sierpniu nawiedziło środkowe Włochy oraz na wsparcie dzieci na rzecz bezdomnych.

Do bogatej puli premii, jakie będzie można wygrać, Ojciec Święty dołożył kilka prezentów, które otrzymał w minionym roku. Są wśród nich m.in. samochód Opel, pióro Montblanc, kilka rowerów, w tym również tandem, zegarek, ekspres do kawy, a nawet hamak.

Bilety na loterie będą kosztować 10 euro. Watykan promując

tę papieską inicjatywę podkreśla, że zbiegnie się ona z zakończeniem Jubileuszu Miłosierdzia, który czyni nas bardziej wrażliwymi na potrzeby innych.

Losowanie nagród odbędzie się 2 lutego 2017 roku w obecności specjalnie powołanej komisji. □

opr. za RV

Szopki wracają do budynków administracji państwowej

Sprawozdawca publiczny Rady Stanu, w imię zasady laickości, zalecił, by... zezwalać, pod pewnymi warunkami, na instalowanie Szopek Bożonarodzeniowych w gmachach administracji publicznej.

Sprawozdawca ten - Aurélie Bretonneau, doszła bowiem do wniosku, że Artykuł 29 ustawy z dnia 9 grudnia 1905 r., wraz z generalną zasadą neutralności, „nie zabrania instalowania Szopek w miejscach publicznych, gdy tylko - nie przyświeca takiej manifestacji... intencja religijna”.

A wszystko wzięło się stąd, że Francuska Rada Stanu, najwyższy organ sądownictwa administracyjnego, w składzie siedemnastu sędziów, musiał rozpatrywać ostatnio dwie sprawy związane z obecnością Szopek w budynkach administracji państwowej, w których zapadły dwa przeciwstawne orzeczenia!

W październiku 2015 r. Sąd Apelacyjny w Nantes zaakceptował obecność Szopki w gmachu Rady Generalnej Wandei, natomiast sąd w Paryżu przyznał rację stowarzyszeniu, które sprzeciwiało się ustawieniu Szopki na merostwie w Melun.

- Instalowanie Szopki Bożonarodzeniowej na merostwie może się odbywać pod trzema warunkami: - ekspozycja ta ma być tymczasowa, - nie może być manifestacją religijnego prozelityzmu i - powinna mieć charakter manifestacji kulturalnej lub co najwyżej świątecznej - oświadczyła teraz sędzia Rady Stanu.

-Nie uważamy, żeby kontekst napięcia - dotyczący laickości, naka-

zywał nam - dla zasady - wytaczać proces... Szopce - deklaruje Aurélie Bretonneau, podkreślając: „pacyfistyczny wymiar laickości”. Jej opinie, będące wykładnią prawa, są teraz generalnie akceptowane. Wszystko wskazuje więc na to, że w tym roku we Francji nie będzie przeszkód w ustawianiu Szopek w miejscach publicznych. □

FLC

Katolicki Romeo i muzułmańska Julia

Jan Kciuk

Przed sądem w Reims rozpoczęła się rozprawa przeciw dwóm młodym muzułmankom, oskarżonym o pobicie kuzynki. Rzecz niemal szekspirowska...

Historia, w której wyrok zapadnie 17 listopada, ma swój początek w styczniu roku 2015. 22-letnia muzułmanka pochodzenia marokańskiego ucieka z domu i zostawia rodzicom list, że jest to jedyne wyjście, ponieważ pokochała katolika, a nie chce robić im przykrości, ponieważ wie, że rodzina nigdy tego nie zaakceptuje.

List zostaje spalony, a ojciec zarzeka się, że zabije córkę, o ile ta pojawi się w pobliżu. Początkowo dziewczyna mieszka w domu rodziców narzeczonego (Francuz pochodzenia portugalskiego). Jednak jej marokańska rodzina zaczyna nękać jej nowe otoczenie.

„Nieznani sprawcy” niszczą skrzynkę na listy, uszkadzają samochód narzeczonego, pojawiają się telefony z obelgami.

22-latka przeniosi się z Reims do innego miasta, gdzie znajduje pracę pielęgniarki. 25 stycznia tego roku zostaje jednak zwabiona w pułapkę przez dwie kuzynki, które obiecują mediację z jej rodziną. Kobiety, w wieku 21 i 27 lat, atakują jednak fizycznie marokańską Julię, biją ją, ciągną za włosy i kopią do utraty przytomności. Świadkowie twierdzą, że usiłowano wciągnąć ją także do auta. Dziewczyna przebywa 10 dni na zwolnieniu lekarskim, a kobiety stanęły przed sądem, oskarżone o

użycie przemocy. Nikt nie ma wątpliwości, że chodzi tu o motywację religijną i to, że naręczony był katolikiem.

Teoretycznie jest to historia stara jak świat, w której rodzice nie zgadzają się na miłosny wybór swojej córki. Nie chodzi tu jednak o zwaśnione rodziny, ale o całą grupę religijną - muzułmanów. W praktyce jest to więc jeszcze jeden dowód na nie przystosowalność wyznawców islamu do społecznego współżycia z innymi kulturami i ludźmi. W stosunku do Szekspira zmieniło się tyle jedynie, że Romeo, jeśli nie przebije się sztyletem, to będzie miał za pomocą tego narzędzia... poderżnięte gardło. □

Polska zemsta?

Jan Kciuk

Razem z filmem Wjciecha Smarzewskiego „Wołyń” powróciła sprawa historycznych relacji polsko-ukraińskich.

Trochę na marginesie wzajemnych relacji pojawiła się też informacja o tym, że nowym szefem Państwowej Agencji Dróg Ukrainy (Ukrawtor), odpowiednika polskiej Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA) został były minister transportu w rządzie Platformy Obywatelskiej... Sławomir Nowak.

Nowak to jeden z najbliższych współpracowników byłego premiera Donalda Tuska, były szef Gabinetu Politycznego Prezesa Rady Ministrów, członek Kancelarii Prezydenta Bronisława Komorowskiego, ale przede wszystkim, w latach 2011-2013 minister transportu, odpowiedzialny m.in. za budowę autostrad i plajtę wielu podwykonawców tych inwestycji.

W 2013 r. ujawniono z kolei wnioski z wewnętrznego audytu spółki PKP, z których wynikało, że w firmie dochodziło do nieprawidłowości przy ogłaszaniu przetargów. Zakupy systemów bezpieczeństwa, PKP przepłaciły 50-krotnie!

Nowak był też bohaterem nagrań „knajpianych rozmów” wysokich urzędników rządu Donalda Tuska. O działalności PKP mówił w nich m.in.: „W PKP 30 baniek to nie jest wielki pieniądz. [...] Tam rozmowa zaczyna się od 100” i śmiał się ze złodziejstwa w spółce. Na „taśmach prawdy” jest też rozmowa Sławomira Nowaka z Andrzejem Parafianowiczem, byłym wiceministrem finansów, któremu b. minister skarży się, że „skarbowka trzepie jego żonę”. Parafianowicz miał odpowiedzieć: „Zablokowałem to”. Ostatecznie Nowaka zgubiła jednak dopiero... miłośność do drogich zegarków. W listopadzie 2014 roku został skazany przez Sąd za „zatajenie w oświadczeniu majątkowym posiadania zegarka o wartości powyżej 10 tys. złotych”.

Teraz „Zegarmistrz” jedzie na fuchę do Kijowa. Powierzenie tak ważnego dla przyszłości ukraińskiej infrastruktury drogowej stanowiska Nowakowi, ukraińskie władze tłumaczą tym, że „budową dróg zajmować się będzie osoba bezstronna, niepodatna na lokalne wpływy i lobbiny”. Wystarczy, że tamtejsi lobbyści zainteresują się modą zegarmistrzowską i sprawy jakoś ruszą... Na Ukrainie doradzają już m.in. Leszek Balcerowicz i b. MSWiA w rządzie PO Jerzy Miller. I niech ktoś mnie przekona, że Polacy nie potrafią się za Wołyń zemścić... □

Bp Michel Santier – Msza św.

Uzdrowiony mężczyzna za wstawiennictwem bł. ks. Jerzego ze szpitala w Créteil

Uroczysta Msza św. w Créteil

Elżbieta Wryk

Uzdrowienie za wstawiennictwem bł. ks. Pępieluszki.

Dnia 19 października 1984 roku został brutalnie zamordowany przez Służbę Bezpieczeństwa PRL ks. Jerzy Popiełuszko, kapelan „Solidarności”. Jego śmierć była wielkim wstrząsem dla Polaków, a jego męczeństwo zostało uznane przez Kościół i 6 czerwca 2010 roku został ogłoszony błogostawionym. Jego kult rozchodzi się w różne strony świata, a On sam wyprasza łaski nie tylko dla Polaków.

Za jego przyczyną został uzdrowiony umierający mężczyzna w szpitalu w Créteil. To cudowne wydarzenie miało miejsce w 2012 roku, a tym, który modlił się wtedy nad konającym był ks. Bernard Brien, urodzony tego samego dnia i roku, co ks. Jerzy. Ten fakt, odkryty w czasie pielgrzymki do Polski, przez ks. Bernarda stał się początkiem niezwykłej więzi duchowej obu kapłanów, i właśnie w roku 2012, w dzień ich urodzin dokonano się to „niewytłumaczalne” uzdrowienie.

Od tamtego czasu diecezja Créteil została powierzona opiece błogostawionego Księdza Jerzego, tam również został rozpoczęty proces kanonizacyjny, a w dzień wspomnienia jego śmierci odbywa się uroczysta Msza św.

Tak było i w tym roku, gdzie na wspólnej modlitwie, pod przewodnictwem biskupa Michela Santier zgromadziło się kilkunastu kapłanów i wielu wiernych pochodzenia francuskiego i polskiego.

Liturgia Mszy św. wzorowana na Mszy beatyfikacyjnej była

w dwóch językach, a piękną oprawę muzyczną zapewnił chór „Totus Tuus”.

Na koniec Mszy św. zebrani mogli wysłuchać świadectwa sekretarki ks. Jerzego – pani Katarzyny Soborak, w którym wspominała ona okoliczności śmierci Błogostawionego.

Polską Misję Katolicką we Francji reprezentował ks. Rektor Bogustaw Brzyś, a także kapłani pracujących m.in. w diecezji Créteil. □

(fot. T. Różycki)

P. Katarzyna Soborak

Meczet zamiast posterunku

Sąd administracyjny w Wersalu podważył decyzję wywodzącą się z Frontu Narodowego mera francuskiego miasta Mantes-la-Villes i zadeydował, że próba budowy komisariatu miejskiej policji zamiast meczetu była „nadużyciem władzy”.

Początek tej historii sięga jeszcze roku 2012. Rządzący w mieście socjaliści postanowili przejąć budynek dawnego urzędu podatkowego i odsprzedać go za 600 tys. euro miejscowemu stowarzyszeniu muzułmanów (AMMS). Decyzja przeniesienia budynku na meczet od początku budziła wiele kontrowersji i np. zastępca socjalistycznego mera podał się na znak protestu do dymisji. Umowa wstępna została jednak podpisana.

Sytuacja zmieniła się w roku 2014. Wybory w mieście wygrał Front Narodowy. Nowy mer Cyril Nauth jeszcze w swoim programie wyborczym obiecywał, że nie

dopusi do budowy nowego meczetu. Rada miasta odwołała się do prawa pierwokupu budynku i zamierzała tam umieścić komisariat miejskiej policji oraz archiwum miasta. AMMS zostało poproszone o poszukanie sobie nowego miejsca na meczet. Muzułmanie oskarżyli mera o dyskryminację. Sprawa trafiła do sądu, a stowarzyszenie muzułmanów wsparta reprezentująca władze państwowe prefektura. Sąd uznał, że mer Nauth „nadużył swojej władzy” i wydał decyzję korzystną dla AMMS.

Pikanterii sprawie dodaje fakt, że jest to kolejny przegrany proces lokalnego polityka FN z muzułmanami. Inne stowarzyszenie

islamskie El-Fethe, wbrew opinii władz lokalnych, także uzyskało korzystną dla siebie decyzję o przystosowaniu zakupionego budynku na kolejny meczet. Złośliwi kpią z prawicowego mera, że przed jego kadencją, w liczącym niespełna 20 tys. mieszkańców mieście istniał jeden meczet, a obecnie będą trzy. Wyznawcy islamu zaproponowali także trochę bezczelnie, że uzyskane w wyroku sądowym odszkodowanie od miasta w wysokości 6 tys. euro chętnie przeznaczą na lokalny projekt transportu, z którym mer ma sobie nie radzić. Lokalne władze, w których rządzą politycy FN, mają niemal wszędzie podwójny problem. Każda próba zdecydowanych działań wywołuje nie tylko opór mniejszości muzułmańskiej, ale dodatkowo jest on wspierany przez władzę centralną, którą reprezentują niechętni narodowej prawicy socjaliści. □

Jan Kciuk

Jubileuszowe pielgrzymowanie do Dadizele

Każdego roku polonijne wspólnoty z północnej Francji pielgrzymują do mariackiej bazyliki we flamandzkim Dadizele, by wstawiennictwu i ciele Bożej Rodzicielki, Niepokalanej Dziewicy, naszej Matce i Królowej zawierzać samych siebie, swoje rodziny, parafie oraz katolickie organizacje i stowarzyszenia działające w tych parafiach.

W przeżywanym Jubileuszowym Roku Miłosierdzia pielgrzymka przypadła w liturgiczne wspomnienie NMP Bolesnej, a bazylika w Dadizele to Kościół Jubileuszowy toteż Eucharystia rozpoczęła się od uroczystego przekroczenia Jubileuszowych Drzwi – przejścia przez Bramę Miłosierdzia a przewodniczący wspólnej modlitwie ks. prał. dr Krystian Gawron, wicerektor Polskiej Misji Katolickiej we Francji, w wygłoszonym kazaniu zachęcał do 'pocieszania' Marii przede wszystkim przez dobre, uczciwe, prawdziwie chrześcijańskie życie.

W Jubileuszowy Rok wpleciona jest 1050. Rocznica Chrztu Polski, rocznice powstania bądź działalności zakonnych wspólnot, do których należą nasi duszpasterze, to wszystko jeszcze bardziej przynagla do stawiania się rzeczywiście świadkami Chrystusa.

Ks. Wicerektor zwrócił uwagę jeszcze na jedną jubileuszową rocznicę, mianowicie na Jubileusz 300-lecia koronacji Ikony Jasnogórskiej; ikony, która towarzyszyła i towarzyszy polskiemu wychodźstwu na emigracyjnych szlakach (czego świadkiem mogą być kopie tego obrazu w wielu francuskich kościołach, gdzie sprawowana była, bądź jest 'polska' Msza. (Niewielką kopię znajdujemy również w bazylice w Dadizele). I zachęcał, aby włączyć się w zaproponowaną przez Ojców Paulinów, kustoszów Jasnogórskiego Sanktuarium, akcję Żywa Korona Marii, bo „pragniemy – jak czytamy w internetowym serwisie akcji – ukoronować Maryję, już nie złotymi koronami, ale naszym ewangelicznym życiem. Św. Ireneusz mówi: «Chwata Boga [jest] żyjący człowiek». Aby tak się stało potrzeba nam nawrócenia. Chcemy też złożyć Marii nasze duchowe dary – to one najbardziej ukazują, czy Maryja króluje w naszym życiu.»

Jakże wiele bodźców, by coś z naszym życiem uczynić, by świadcząc o Bożej obecności i działaniu w tym świecie. Dlatego modlimy się za siebie wzajemnie; dlatego w sposób szczególny przyzywamy światła i darów Ducha Świętego dla katechetów, którzy będą przekazywać prawdy wiary kolejnym pokoleniom – pra- i praprawnukom tych, którzy przed niemalże 95-laty przyjeżdżali do kopalń w Nord i Pas-de-Calais.

Wspólne pielgrzymowanie to również okazja do poznania nowych duszpasterzy, do podziękowania tym, którzy udają się z duszpasterską postugą w inne części Francji i do powin-

szowania tym, którzy obchodzą osobiste święta i uroczystości.

Do pracy wśród osób polskiego pochodzenia w północnej Francji przybyli ks. Piotr Szot (do Barlin i Noeux-les-Mines, który też objął funkcję duchowego opiekuna – dyrektora Związku Mężów Katolickich) i ks. Piotr Lizoń SChr (do Guesnain – Dechy – Ecaillon – Masny – Monchecourt).

Podziękowaliśmy za wieloletnią postugę w parafiach polonijnych w Nord i Pas-de-Calais oraz duchową opiekę nad kobietami stowarzyszeniami (Związkiem Polek i Bractwem Różańcowym) ks. Ryszardowi Kaczorowi SChr, który podejmuje teraz duszpasterskie obowiązki w regionie paryskim.

Poznaliśmy też nowego dyrektora Bractw Żywego Różańca: został nim o. Roman Domagała OMI, duszpasterz z Noyelles-sous-Lens – Méricourt Corons – Liévin – Mazingarbe.

W końcu z urodzinowymi życzeniami i upominkiem pospieszyliśmy do jednego ze starszych wiekiem, ale młodego duchem ks. Władysława Dobrocza SChr, duszpasterza Polaków z Dunkierki i Boulogne-sur-Mer oraz kapelana osiemnastokotowców – kapelana kierowców ciężarówek.

Ks. Tomasz Mikulak, SChr. Rouvroy

W czwartek 16 września zgromadziliśmy się licznie – około 270 osób – na dorocznej Pielgrzymce w Dadizele. Wspólną modlitwą rozpoczęliśmy procesję z licznie przybyłymi kapłanami i pocztami sztandarowymi.

Ks. dziekan Daniel Żyliński przywitał wicerektora Polskiej Misji Katolickiej we Francji ks. dr Krystiana Gawrona, i następnie słowa powitania kontynuowała prezeska Związku Bractw Żywego Różańca Marie -Thérèse Woźniak, witając pielgrzymów i członków działających w całym regionie, stowarzyszeń kościelnych i polonijnych: siostry Bractwa Żywego Różańca, członkinie Koła Polek, działacze Stowarzyszenia Mężów Katolickich oraz katechetów zasilających Związek Krucjaty Eucharystycznej.

Mszy świętej przewodniczył ks. Wicerektor w asyście 15-tu kapłanów.

Na zakończenie Eucharystii, zwyczajem lat poprzednich, nastąpiło rozestanie i błogostawieństwo katechetów, do którego dołączyliśmy prośbę w intencji rodzin, rodziców i dzieci.

Po Mszy św. udaliśmy się na wspólny positek i o godz. 15-tej ponownie przybyliśmy do Bazyliki. Popołudniowe różańcowe nabożeństwo rozpoczęło odmówieniem Koronki do Bożego Miłosierdzia.

Serdeczne podziękowania składamy Panu Raymondowi Woźniakowi za śpiew i akompaniament na organach oraz grupie

wokalno-musycznej „Gitary” z Dourges za piękny koncert pieśni Maryjnych. Bardzo dziękujemy wszystkim pielgrzymom, którzy licznie przybyli oraz aktywnie włączyli się w liturgię i wspólną modlitwę. „Bóg zapłać” za wszystko! □

*Stanisława Napora i Lydie Jabłoński
Sekretarki Związku.*

Zarząd Stowarzyszenia „KRESY” we Francji zaprasza

w niedzielę 20 listopada 2016 o godz. 16.00

do Centrum Dialogu Ks. Pallotynów (Paryż, 23-25, rue Surcouf)

NA AUDIO-WIZUALNĄ KONFERENCJĘ HISTORYCZNĄ.

Prof. Grzegorz Nowik - „Ukraina i Polska – między wrogością i sojuszem. Próby politycznego ułożenia stosunków z Ukrainą: Piłsudski – Petlura”.

Płk Tadeusz Krząstek - „Upamiętnianie polsko-ukraińskich miejsc wspólnych walk o niepodległość”.

Po wykładach wyświetlony zostanie unikalny film: „Trudne braterstwo”.
Prezentacja dorobku literackiego wykładawców, z możliwością nabycia ich książek.

Więcej informacji – tel: 01 43 03 38 33; 06 62 69 13 83.

Prof. G. Nowik – kierownik Zakładu Analiz Problemów Wschodnich Instytutu Studiów Politycznych PAN, pracownik naukowy Muzeum J. Piłsudskiego, wykładowca Uniwersytetu Kard. Stefana Wyszyńskiego

Płk T. Krząstek Oficer rez. WP, historyk wojen i lotnictwa polskiego – autor książek, scenariuszy i wystaw fotograficznych. Od 2000 r. wykładowca Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego.

Świadek wiary młodzieży z Roubaix

W niedzielę 25 września w Roubaix odprawiona została uroczysta Msza święta, animowana przez młodzież, która uczestniczyła w lipcu w Świątyni Dniach Młodzieży w Krakowie.

Przy okazji mogliśmy obejrzeć... plecaki, szaliki, identyfikatory, koszulki z symbolem ŚDM, pamiątkowe zdjęcia a nawet archiwalny już wywiad telewizyjny z nimi...

Na spotkanie z papieżem Franciszkiem z parafii Roubaix pojechała grupa młodych, licząca trzydzieści jeden osób, w tym dwóch wolontariuszy oraz dwóch opiekunów - duchownych z Towarzystwa Chrystusowego z Polski.

Przez rok młodzież sama przygotowywała się do tego wyjazdu i starała o pozyskanie funduszy (m.in. wydaliśmy płytę CD z kołędami).

Szczególnie wiele pracy i poświęcenia włożył w to nasz młody organista - Mateusz Pastwa, który najpierw zorganizował grupę młodych, a później - jako wolontariusz w chórze ŚDM, ale i jako jego solista, co miesiąc jeździł do Krakowa, jednocześnie dbając przez cały czas o sprawy organizacyjne.

Teraz nasi młodzi parafianie bardzo mile wspominają swój wyjazd do Krakowa i uczestnictwo w tamtejszych Świątyni Dniach Młodzieży, na które przyjechał z Watykanu papież Franciszek. Było to dla nich niesamowite i niezapomniane przeżycie.

Najbardziej ujęło ich jednak, że mogli spotkać serdecznych i życzliwych ludzi, którzy zapewнили im wspaniałe zakwaterowanie - by czuli się... jak u siebie w domu.

Ujmując rzecz w kilku słowach, można powiedzieć, że krakowskie JM to możliwość spotkania młodych ludzi z różnych krajów świata, ze wszystkich kontynentów, których łączyła przyjaźń, entuzjazm, niesamowita energia, a przede wszystkim wiara i modlitwa.

Teraz, ksiądz proboszcz Ryszard Oblizajek gorąco dziękował im - naszej młodzieży - za ich świadectwo wiary i zaangażowanie - bo świetnie sobie poradzili.

Jeszcze pod koniec Eucharystii, razem z młodzieżą zaśpiewaliśmy hymn „Błogostawieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią”, aby choć na chwilę poczuć atmosferę tamtych krakowskich dni, poczym wszyscy przeszliśmy do salki Instytutu polskiego - na poczęstunek przygotowany przez samą młodzież. □

Agata Szymanowicz

Konkurs o Stypendium Muzeum Historii Polski

Xeidyja Funduszu Stypendialnego

Do 27 listopada br. można składać wnioski o stypendium MHP na projekty promujące za granicą wiedzę o historii Polski.

Fundusz Stypendialny finansowany przez Muzeum Historii Polski ma za zadanie wspierać badania naukowe nad historią

Polski, a także przedsięwzięcia propagujące za granicą wiedzę o dziejach naszego kraju. Oferta stypendialna adresowana jest do cudzoziemców, którzy zajmują się lub chcą się zajmować historią Polski.

Stypendia będą przyznawane zwycięzcom konkursu na najlepszy projekt o charakterze edukacyjnym, popularyzatorskim bądź badawczym. Konkurs rozstrzyga specjalne jury, w skład którego wchodzi wybitni polscy historycy.

Powstałe w oparciu o zgromadzone w czasie trwania stypendium materiały publikowane będą na wybranej przez stypendystę otwartej licencji Creative Commons. Jako państwowa instytucja kultury, Muzeum stara się w ten sposób zapewnić bezpłatny i szeroki dostęp do efektów pracy wspieranej ze środków publicznych.

Więcej informacji można znaleźć na stronie: www.stypendia.muzhp.pl □

Polonijne spotkanie

Niedziela 25 września 2016 r., godz. 15., kościół pod wezwaniem Świętej Barbary w Vicoigne, Raismes-Vicoigne, Okręg Valenciennes, departament Nord.

Tego dnia, podczas uroczystej Mszy świętej, celebrowanej przez ks. Leszka Wojciechowskiego, Stowarzyszenie „Polonia” z Vicoigne obchodziło 27- rocznicę swego istnienia. Była to również okazja do upamiętnienia 1050- rocznicy Chrztu Polski.

Uroczystość ta stała się dla nas także stosowną chwilą do symbolicznego rozpoczęcia stulecia objawień Najświętszej Maryi Panny Fatimskiej, której figura znajdująca się w naszym kościele, a przywieziona tu została w 2012 r. z pielgrzymki do Polski.

Harcerze na inauguracji Placu Jana Pawła II

W sobotę 15 października, reprezentacja Szczepu Harcerskiego Południowa Francja wzięła udział, wraz ze swoim kapelanem -księdzem Krzysztofem Nowakiem, w inauguracji placu imienia Jana Pawła II w Marsylii.

Wspaniałe stroje ludowe „Poloniki” i historyczny sztandar Związku Harcerstwa Polskiego – Francja a z nim harcerki i harcerze z naszego Szczepu Południowa Francja, godnie świadczą o naszym przywiązaniu do dzieła Jana Pawła II i działania na rzecz pokoju na świecie. Cieszymy się, że Jego imieniem nazwany został piękny plac przed katedrą w Marsylii.

Okręg ZHP Francja powstał w 1919 roku i od tego czasu wychował kilka pokoleń polskiej młodzieży we Francji. W Aix

en Provence harcerstwo polonijne działa już od dziesięciu lat i teraz my mamy zaszczyt brać udział we francuskich i polskich uroczystościach z naszym harcerskim sztandarem. Jak to pięknie jest na nim napisane – staramy się służyć Bogu, Polsce, krajowi zamieszkania i bliźnim... □

Czuj, czuj, czuwaj!

Pozdrawiają gromady zuchów i drużyna harcerska Szczepu ZHP Południowa Francja

Wspomnienia z Festiwalu w Aulnay sous Bois

W podparyskim Aulnay sous Bois, 19 czerwca odbył się Polonijny Festiwal Piosenki „CosmoFest”, organizowany już po raz piąty przez Stowarzyszenie Polonii Francuskiej „Cosmopolite Village”, wraz z miejscową parafią polską księży Chrystusowców.

Tegoroczna edycja Festiwalu, połączona z tradycyjnym parafialnym piknikiem, zgromadziła społeczność nie tylko lokalną, ale i przybyłą z różnych stron regionu.

Na scenie doszło do śpiewającej konfrontacji różnych grup wiekowych i „stanów”: śpiewały dzieci, śpiewali rodzice, uczniowie i ich nauczyciele.

Okazuje się, iż prawdziwe talenty są wśród nas i trzeba tylko okazji, by mogły się ujawnić. Zdaniem przewodniczącego jury, znanego kompozytora i pianisty legendarnego duetu „Marek i Wacek”, Marka Tomaszewskiego, poziom Festiwalu podnosi się z roku na rok i niektórzy z laureatów mogą śmiało wystąpić na jednej scenie z profesjonalistami.

Po burzliwych naradach, jury zdecydowało przydzielić dwa pierwsze miejsca w kategorii „dzieci”: najmłodszej uczestniczce 8-letniej Wiktorii Tarnawskiej oraz 10-letniej Olivii Krupie. Wiktoria została również ulubieńcem publiczności. Trzecie miejsce przyznano duetowi: rodzeństwu Szymonowi i Kacprowi Ruszatom. Wyróżnienia otrzymały Wiktoria Toczek i Olivia Majchrzak.

W kategorii „dorosłych”, pierwsze miejsce zdobyła Elżbieta Olipra, zwracając uwagę profesjonalizmem interpretacji. Jury przyznało dwie równorzędne drugie nagrody: dla duetu sióstr: Klaudii Kocel i Sylwii Kobus, które otrzymały również nagrodę publiczności, oraz dla Katarzyny Lis, występującej na co dzień w polonijnym zespole rockowym AXXE. Wyróżnienie otrzymał Jan Kondek za interpretację piosenki „Nie spoczniemy”.

Tegoroczna edycja, w odróżnieniu od poprzednich, dopuszczała wyłącznie polskie piosenki.

Uroczco wspomina wydarzenie polonistka, nauczycielka z Argentueil pani Danuta Bin, biorąca po raz pierwszy udział w konkursie: „Proszę sobie wyobrazić, że ja, miłośniczka polskiej piosenki, nawet nie wiedziałam o istnieniu Polonijnego Festiwalu Piosenki!(...). Tym razem informacja do mnie dotarła. Postanowiłam wziąć udział w konkursie na równi z młodzieżą ze Szkoły Polskiej w Argentueil (oczywiście w innej kategorii).

Przemiełte momenty, piosenki nowsze i starsze, budzące tyle emocji. Jakże sympatyczna atmosfera!”

Festiwal „CosmoFest”, to nie tylko ubieganie się o nagrody, to również okazja do ciekawych spotkań.

Zdaniem jednej z juryerek (z miejscowego parafialnego chóru), p. Elżbiety Kwiatkowskiej, festiwal, w połączeniu z tradycyjnym już piknikiem to: „okazja do wspólnej zabawy, spotkań towarzyskich, oderwania od codzienności. Jednocześnie festiwal jest okazją do promowania piosenki polskiej, także wypromowania siebie, nawiązania nowych kontaktów, pokonania tremy, sprawdzenia się na scenie. Jest również zaproszeniem do wspólnego śpiewania. Takie spotkania są niezastąpione. Dobrze że są jeszcze ludzie, którzy mają dobre pomysły i chcą podjąć się organizacji takich imprez, poświęcić czas”.

Warto przypomnieć genezę tego wspaniałego wydarzenia, nietatwego przecież, przygotowywanego po godzinach pracy, często po nocach.

Wszelkie wydarzenia mają najpierw pomysłodawcę, a potem – wykonawców. Autorem pomysłu Festiwalu jest Ewa Hajducka-Dzioba założycielka i pierwszy prezes Stowarzyszenia Cosmo-

polite Village. Mieszkając na emigracji, w rozproszeniu, z dala od Ojczyzny, obserwujemy jak trudno podtrzymać narodową tożsamość. Szczególnie wśród młodego pokolenia, które szybko wtapia się w otaczającą rzeczywistość, rzeczywistość, będącą dla nas - rodziców, „zagranicą”. Podczas gdy nasze dzieci czują się często już „u siebie” i nie zawsze za polskością nawet tęsknią, tak jakbyśmy my, rodzice, dziadkowie, tego pragnęli. Tymczasem nie można narzucić tego siłą. Zachęcić! - w tym cała sztuka, ale i trudność w realizacji.

Spotkanie z polską piosenką podczas Festiwalu, poprzedzone przygotowaniem do konkursu, są do tego świetnym środkiem, wspianą okazją do podtrzymywania tak cennej naszym sercom polskości.

„Pierwsze edycje Festiwalu były organizowane jako wydarzenia samodzielne i całkowicie przygotowywane przez zarząd stowarzyszenia Cosmopolite Village, w praktyce przez osiem osób: Ewę Hajducką i Tomasza Dziobę, Mariolę i Rafała Kraszewskich, Jolanę i Wojciecha Kruczyńskich oraz Danutę i Bogdanę Żądło. Obecnie w Komitecie organizacyjnym festiwalu są także przedstawiciele innych organizacji polonijnych regionu paryskiego: szkół, Paryż- Lamandé, Argenteuil i Arceuil.” – mówi Wojciech Kruczyński z zarządu Cosmopolite Village.

A wszystko to „było możliwe dzięki życzliwości ks. prowincjała, Jana Ciągło”, gdyż festiwal od początku odbywał się na terenie misji Księży Chrystusowców, korzystając z ich infrastruktury. „Ta edycja została potączona - na jego prośbę - z piknikiem parafialnym” - mówi autorka idei Festiwalu. Każda inicjatywa, a jeszcze z tak dużymi ambicjami, potrzebuje minimum niezbędnych warunków do realizacji. Na pytanie, w jaki więc sposób udaje się im zorganizować przedsięwzięcie o takim rozmachu Kruczyński odpowiada: „Oczywiście stowarzyszenie nie dysponuje samodzielnie takimi środkami. W tym roku wspomogła nas w części Ambasada RP. Konkurs odbył się pod patronatem

honorowym Ambasadora. Bardzo nam też pomogła przewodnicząca Rady Rodziców szkoły polskiej w Paryżu pani Anna Kotarzewska, która zorganizowała bilety do Disneylandu, które włączyliśmy do puli nagród. Tak naprawdę jest to ciężka, wolontariacka praca, nie tylko organizatorów, ale i naszych rodzin. Także jury, pod przewodnictwem Marka Tomaszewskiego, pracowało... po przyjacielsku”.

Sporą atrakcją tegorocznego festiwalu był... pokaz mody. Uroczym modelką, laureatką konkursu Miss Wielkopolski, prezentowały atrakcyjne kreacje, polskich projektantów pracujących zarówno w kraju (Sara Zalewska, Diana Walkiewicz) jak i poza jego granicami (Agnes Wuyam - mieszkającą w Tuluzie). Była to wspaniała okazja do pokazania „polskiego produktu” i uświadomienia, iż możemy być dumni z naszych rodaków. Mogą śmiało konkurować na światowych rynkach. Idea pokazu mody okazała się więc bardzo trafiona.

Calej imprezie towarzyszyła wspaniała gościnność ks. prob. Romana Wrocławskiego oraz miejscowej Rady Parafialnej. Świetnie zorganizowana grupa ludzi, z ogromnym poświęceniem zadbała o całą „logistykę” oraz o kuchnię: hot dogi, napoje, słodczyce, ciasta - przygotowane przez troskliwe mamy. Przewidując różne stany pogody, zadbano również o namioty, wypożyczone dzięki życzliwości miejscowego Merostwa.

Dopiero w tym roku, dane mi było przyjrzeć się z bliska temu wydarzeniu, aczkolwiek słyszałam wcześniej o jego istnieniu. Zaproszenie przez organizatorów, do jury festiwalu, zdopinguowało mnie do udania się „na drugi koniec” paryskiej metropolii i... nie żałowałam, i pozostałam pod wrażeniem! A kończąc, pragnę jeszcze przekazać wielkie słowa uznania, zarówno pomysłodawcom, jak i organizatorom tego wspomnianego Festiwalu Polonijnej Piosenki. □

Mirostawa Woroniecki
prezes Klubu Gazety Polskiej

Niedroga francusko-polska firma pogrzebowa

POMPES FUNEBRES POLONIA ASSISTANCE INTERNATIONALE
przewożenie ciała do Polski • pogrzeby na terenie całej Francji 24/24
Koszty trumny (lub urny) i transport do Polski od 2200 € TTC

Tel. 02 31 85 23 66 – mówimy po polsku
(tłumaczenie i załatwianie formalności w urzędach)
Tel. 02 31 78 25 93 – mówimy po francusku
Fax 02 31 34 98 93 | e-mail: josefa.bazincourt@gmx.fr

12009458

TOUS TRAVAUX DE RÉNOVATION :
enduit, peinture, électricité,
pose de carrelage, de papier peint, etc...

BRICOLAGE

Tél. 06 14 49 78 87
www.zasonscy.eu

10356286

Dr Danuta Baranowicz-Schouker

chirurgien- dentiste

33, rue Poissonnière – 75002 Paris, M° Bonne Nouvelle
tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15
- CMU dzieci i dorośli; (mówimy po polsku)

1045

– TŁUMACZENIA –

Stanisław Bocianowski – dr Prawa
– Tłumacz Przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym
w Wersalu i Sądzie Kasacyjnym w Paryżu.

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż
Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: bocianowski@sfr.fr

1189

✿ INSTALOWANIE SYSTEMÓW KOMPUTEROWYCH

Windows i inne aplikacje. Oczyszczam komputery
z wirusów i innych śmieci.

TEL. 07.61.75.88.36.

1037286

Anonimowi Alkoholicy
niedziela, godz. 17:00

spotkania otwarte dla
wszystkich zainteresowanych

3 Rue Rampal
75019 Paris

(M) 11 2 Belleville

tel. kontaktowe:
0 625 973 095
0 618 916 541

RECITAL CONCERT

12 Novembre 2016 a 19h30
20 rue Legendre Paris 17° (Metro Villiers)

- Elisabeth Stolarz Lucas - au violon
- Valeriya Kucherenko - au piano

Programme : musique slave -

Rachmaninov, Wienawski, Młynarski, Statkowski.

Réservation par téléphone au :

06 75 00 03 65 ou 06 95 44 54 89

Spotkanie opłatkowe „Radia Maryja”

Stowarzyszenie Obrońców Krzyża w Paryżu organizuje
21 i 22 stycznia 2017 r. spotkanie opłatkowe „Radia
Maryja”, na które przyjadą goście z radia w Toruniu.

W dniu 21 stycznia spotkanie odbędzie się w salkach para-
fialnych kościoła polskiego Wniebowzięcia NMP (na Con-
corde) w Paryżu - 263 bis, rue Saint Honore. Rozpoczniemy je
Mszą św. o godz. 18.30. Udział w kosztach 15 € od osoby.

Drugie spotkanie odbędzie się 22 stycznia, o godz. 12.30 w
paryskim Domu Kombatanta (I piętro) - 20, rue Legendre (M.:
Villiers lub Malesherbes). Rozpocznie się ono Mszą św. o godz.
11., odprawianą w krypcie kościoła St-Charles de Monceau (22
bis, rue Legendre, obok Domu SPK). Udział w kosztach 35€ od
osoby (z obiadem). Ilość miejsc ograniczona.

Zgłoszenia proszę przesyłać listownie, wraz z czekiem na adres:
Stowarzyszenie Obrońców Krzyża, 221, rue de Belleville, 75019
Paris lub dokonać rezerwacji telefonicznie - p. Maria Jolanta
Dźwigata - 06 12 19 79 13, mail: stow.obroncowkrzyzaparyz@
hotmail.fr lub p. Helena Skrzypek - 06 95 09 52 86 (10 stycznia
2017). □

Jeśli uważasz, że masz problem z alkoholem,
alkohol kieruje Twoim życiem

Przyjdź na spotkanie Anonimowych Alkoholików

Anonimowi Alkoholicy są wspólnotą mężczyzn i kobiet, na życie których wpływa
picie alkoholu. Anonimowi Alkoholicy dzielą się nawzajem doświadczeniem, siłą
i nadzieją, aby wspólnie rozwiązać swój problem – alkohol.

Spotkania AA odbywają się w każdy wtorek
w godzinach od 19³⁰ do 21³⁰

przy kościele św. Genowefy (18, rue Claude Lorrain, 75016 Paris – metro Exalmans)

Anonimowość jest podstawową zasadą Anonimowych Alkoholików

GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

UWAGA! Drobne ogłoszenia w G.K.: 1 €/słowo; przy powtórzeniach - od trzeciego razu - 0,7 €/słowo; ogłosze-
nia ekspresowe - we Wkładce G.K.: 6 € („szukam pracy” - 4 €); przy powtórzeniach - 50% ceny; - „usługi” - do 10
słów: - 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów - 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie
internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) - dopłata wynosi -1 € na tydzień („usługi” - 2 €)! Reklamy (ceny w za-
leżności od ilości powtórzeń i wielkości) - inf. i cennik w redakcji GK - 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris - II piętro: w godz.
9-12h30 i 15-18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkat@club-internet.fr

**LUXSUS - PRZEWÓZ OSÓB
I TOWARÓW DO POLSKI -**
OLSZYNA, WROCŁAW, KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW.
TEL. 06 62 75 50 06; 01 42 38 63 20;
(00 48 12) 284 12 50!

Rozliczenia księgowe.
06 62 90 02 39

TRANSPORT:
- wywóz gruzu, - dowóz materiałów,
- przeprowadzki.
Tel. 06 98 58 86 36

**Zaprasza na week-endy
i wakacje**

Stella Maris
Village Vacances

Polski ośrodek wakacyjny
położony na Opalowym Wybrzeżu obok Le Touquet Paris Plage

**Atrakcyjne ceny, zniżki dla młodzieży,
dzieci do lat 3 za darmo!**

Rezerwacja:
Stella Maris - 376 chemin Baillarquet - 62780 Stella-Plage
Tél. 03 21 94 73 65 - Fax : 03 21 94 63 55
contact@stellamaris-vacances.com - www.stellamaris-vacances.com

afaq ISO 14001
CAP FRANCE

VILLAGE DE VACANCES

Centrum Stomatologiczne Dentylis Boulogne

DENTYLIS
www.dentyli.fr

76 av. Edouard Vaillant
92100 Boulogne Billancourt
Linia metra nr 9,
stacja: Marcel Sembat
(wyjście: rue Rieux)

Akceptujemy CMU, AME,
Stawki wg cennika Sécurité Sociale,
Stosujemy zasadę Tiers payant
(karta vitale).

Współpracujemy z większością mutuelles.
Konsultacje: od Pn - do Pt, 9.00 - 19.30

01.41.13.45.05
boulogne@dentyli.fr

Mówimy po polsku

Bilety autokarowe i samolotowe

Janosik SINDBAD

Paryż: 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.

Wyjazdy 7 razy w tygodniu.

Z Paryża (12⁴⁵), Reims (14⁴⁵), Metz (17⁰⁰)

do: Polski Południowej i Centralnej;

16⁰⁰ - z Paryża do innych miejscowości, w sumie 145 miast.

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

Wszelaka pomoc prawna w administracji francuskiej.
Edyta - T. 06 22 72 26 68; e-mail: edyta-anne@hotmail.fr

TRANSPORT - AUTOLAWETA
NA TERENIE RANCJI. - PRZEPROWADZKI, -
WYWÓZ GRUZU **Tel. 06 30 40 49 49**

NETTOYAGE PERFECT
George

**wywożenie śmieci
GRUZU Z BUDÓW**

**WYSTAWIAMY RACHUNKI
CENY DO NEGOCJACJI
REGION PARYSKI**

07 60 62 55 44
z.nuckowski@hotmail.fr

PSYCHOLOG-TERAPEUTA:

TEL. 01 45 88 58 60

udziela pomocy w przypadku:
problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żałoby...
Poradnictwo legalne

**DENTYSTKA POLSKA
DLA DZIECI i DOROSŁYCH**
Dr Mariola Tuliszkiewicz

01 42 33 30 58; 06 43 98 83 66

45, rue du Caire - 75002 Paris

Akceptuję CMU AME

**- NAPRAWA KOMPUTERÓW, INSTALOWANIE
PROGRAMÓW, WYMIANA PODZESPOŁÓW.**
T. 06 98 42 59 75

Masz problem z pićem?

Może Anonimowi Alkoholicy pomogą!

Wykaz mityngów AA w Paryżu:

Niedziele godz. 17:00:

3, rue Rampal (kod: 9172), 75019 Paris, M° Belleville/;

Wtorki godz. 19:30:

18, rue Claude Lorrain; 75016 Paris, M° Exelmans/;

Środy godz. 19:30:

20, rue Legendre (2 piętro), 75017 Paris, M° Villiers/;

Czwartki godz. 19:30:

11, Ville St-Jacques (kod: 0911),

75014 Paris, M° Saint-Jacques.

GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

Tygodnik polski za granicą
(Hebdomadaire de l'emigration polonaise)

N° 38 (2653): 6. 11. 2016

Commission paritaire N°: 0520 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) - tél. 01 55 35 32 32
Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkat@club-internet.fr, vkat@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. Bogdan Brzyś - Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA - 2, rue du 19 mars 1962 - 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonement): 1 rok (1 an) - 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 26.10.2016

Inf. o prenumeracie na str. 3

POLVOD**TYLKO POLSKIE FILMY**Legalnie i bezpłatnie na www.polvod.pl**TRWAM PROGRAM**

7 - 13 listopada 2016

PONIEDZIAŁEK 7 LISTOPADA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Wieś to też Polska 9²⁵ Słowo Życia 9³⁰ Vatican Magazine 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedokończone 11²⁵ Felieton 11³⁵ Dokument 11⁵⁰ Retrospekcja 11⁵⁵ Św. na każdy dzień 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dokument 13⁰⁵ Dokument 13²⁰ Koncert życzeń 14¹⁰ Uczeń i mistrz – film 15⁴⁰ Dokument 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Sanktuaria polskie 16³⁰ Tydzień z Ziemi Św. 16⁵⁰ Reportaż 17²⁰ Św. na każdy dzień 17³⁰ Spotkanie Rodziny RM 19⁴⁵ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

WTOREK 8 LISTOPADA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8³⁵ Słowo Życia 8⁴⁰ Reportaż 9¹⁰ Dokument 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Jak my to widzimy 10⁴⁵ Tydzień z Ziemi Św. 11⁰⁵ Mocni w wierze 11³⁵ Felieton 11⁴⁵ Dokument 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Film 13⁵⁰ Dokument 14⁰⁰ Film 14⁴⁰ Dokument 15³⁵ Dokument 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Jestem mamą 16³⁰ Kalejdoskop Młodych 16⁵⁰ Aktualności akademickie WSKSiM 17⁰⁰ Dokument 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

ŚRODA 9 LISTOPADA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Kalejdoskop Młodych 9³⁰ Aktualności akademickie WSKSiM 9³⁵ Sanktuaria polskie 9⁵⁵ Św. na każdy dzień 10⁰⁰ Audiencja Generalna

11¹⁰ Reportaż 11²⁵ Felieton 11³⁵ Reportaż 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dokument 13⁰⁵ Dokument 13⁴⁰ Dokument 14⁰⁰ Odebrano nam całe dzieciństwo 15³⁵ Reportaż 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Na zdrowie 16³⁰ Poradnik szczęśliwego małżeństwa 16⁴⁵ Dokument 17⁰⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

CZWARTEK 10 LISTOPADA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Na zdrowie 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Kościół w potrzebie 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedokończone 11²⁵ Felieton 11³⁵ Przyroda i ludzie 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż 13²⁰ Dokument 14⁰⁰ Dokument 15⁰⁰ Dokument 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Program rozrywkowy 16³⁵ Przegląd Źródła 16⁴⁰ Dokument 17²⁵ Przegląd Niedzieli 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19⁰⁰ Msza św. 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

PIĄTEK 11 LISTOPADA

8⁰⁰ Słowo Życia 8⁰⁵ Reportaż 8²⁰ Święty na każdy dzień 8²⁵ Polsko Ojczyzno moja! – teatr 09⁰⁰ Msza św. 10¹⁵ Dokument 11⁰⁰ Audiencja dla bezdomnych 12⁰⁰ Larum polskie 12²⁵ Reportaż 12⁵⁵ Św. na każdy dzień 13⁰⁰ Koncert patriotyczny 14⁵⁵ Słowo Życia 15⁰⁰ Koronka do Bożego Miłosierdzia 15²⁰ Marsz Niepodległości Warszawa 17⁰⁰ Reportaż 17³⁰ Repor-

taż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Westerplatte Młodych 18⁵⁵ Przegląd Niedzieli 19⁰⁰ Warto zauważyć 19³⁰ Moja katolicka rodzina 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

SOBOTA 12 LISTOPADA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Westerplatte Młodych 8⁵⁵ Słowo Życia 9⁰⁰ Telewizyjny Uniwersytet Biblijny 10⁰⁰ Audiencja jubileuszowa 11⁰⁰ Dla dzieci 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Warto zauważyć 12⁵⁰ Reportaż 13²⁰ Dokument 14⁰⁵ Historia Królowej Estery – film 15⁰⁰ Dokument 15²⁵ Dokument 15³⁰ Plan naszego ojca 15⁴⁰ Dokument 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ W Naszej Rodzinie 17⁰⁰ Z PE 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Przegląd Niedzieli 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

NIEDZIELA 13 LISTOPADA

8⁰⁰ Słowo Życia 8⁰⁵ Polski Punkt Widzenia 8³⁰ Z PE 9⁰⁰ Dla dzieci 9¹⁵ Felieton 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Dokument 9⁵⁵ Przegląd Niedzieli 10⁰⁰ Zamknięcie Drzwi Świętych – Rzym i Diecezja 12⁰⁰ Anioł Pański 12²⁰ Wieś to też Polska 13³⁰ Dokument 14⁰⁰ Film 15³⁵ Św. na każdy dzień 15⁴⁰ Adoracja w Kalkucie 15⁵⁰ Dokument 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Koncert życzeń 17⁰⁰ Dokument 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Retrospekcja 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Cuda Jezusa – serial. □

TV Trwam: ul. Św. Józefa 23/35; 87-100 Toruń

**GŁOS
KATOLICKI**Mme Ostrowska Martha -
M Tomkiewicz Edmond -**PRZYJACIELE**80€
100€Mme Orłowski Janina -
Mme Sulmirska-Charmet Urszula -
M Pawlicki Jean-Paul -100€
70€
70€

Dalsza część Listy Przyjaciół będzie się ukazywać w kolejnych numerach GK Czytelnikom, którzy wspierają Głos Katolicki „Prenumeratą Przyjaciół”, składamy serdeczne podziękowania. (Redakcja)

UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife

tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

TVP
POLONIA

PROGRAM TV

7 – 13 listopada 2016

PONIEDZIAŁEK 7 LISTOPADA

6¹⁵ Racja stanu 6⁵⁰ Nad Niemnem – magazyn 7¹⁰ Moliki książkowe – magazyn 7³⁰ Supętkowe ABC – magazyn 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁵ Nie tylko koń i szabla – dokument 11³⁵ Z drugiej strony – publicystyka 12²⁵ Krótka historia – felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Blondynka – serial 14²⁰ Oczy w oczy 14⁵⁰ Goniec Kresowy – reportaż 15¹⁵ Smaki polskie(2) – magazyn 15⁴⁰ Informacje kulturalne ekstra 15⁵⁵ Sonda z 16³⁰ Galeria – serial 16⁵⁵ Supętkowe ABC – magazyn 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Kulturalni PL – magazyn 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Nad Niemnem – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁰ O mnie się nie martw – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22¹⁵ Halo Polonia – magazyn 23¹⁵ Wielki Test o Sienkiewiczu 0⁵⁵ Galeria – serial 1²⁵ Moliki książkowe – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK 8 LISTOPADA

6⁵⁵ Dobry klimat dla morza – dokument 7³⁰ Mali światowcy – rozrywka 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11¹⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Halo Polonia – magazyn 12²⁵ Krótka historia – felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Bodo – serial 14³⁰ Wielki Test o Sienkiewiczu 16⁰⁵ Reportaż 16³⁰ Galeria – serial 16⁵⁵ Mali światowcy – rozrywka 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Polska z Miodkiem – felieton 17⁵⁵ Niedziela z... 18⁴⁰ Pod Tatrami 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Flesz historii – reportaż 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁵⁰ Ojciec Mateusz – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22¹⁵ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ KFFPP Opole – koncert 23⁴⁰ Ktokolwiek widział ktokolwiek wie – magazyn 0¹⁰ Dobry klimat dla morza – dokument 0³⁵ Polska z Miodkiem – felieton 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁵ Mali światowcy – rozrywka 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA 9 LISTOPADA

7⁰⁰ 70 lat i co dalej? – reportaż 7³⁰ Podwodne ABC – magazyn 7⁴⁰ Mój zwierzyniec – magazyn 8⁰⁰ Pytanie na śnia-

danie 11¹⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Halo Polonia – magazyn 12²⁵ Krótka historia – felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ O mnie się nie martw – serial 14²⁵ Cmentarz Obrońców Lwowa – dokument 15²⁵ Tańczący z naturą – dokument 15⁵⁵ Astronarium – magazyn 16³⁰ Galeria – serial 16⁵⁵ Podwodne ABC – magazyn 17⁰⁵ Mój zwierzyniec – magazyn 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Kowalski i Schmidt 18²⁵ Studio Wschód – publicystyka 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Wilnoteka – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁵ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁰ Egzamin z życia – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22¹⁵ Halo Polonia – magazyn 23¹⁵ Program publicystyczny 0¹⁰ Studio Wschód – publicystyka 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁵ Podwodne ABC – magazyn 1²⁵ Mój zwierzyniec – magazyn 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK 10 LISTOPADA

7⁰⁰ Studio Wschód – publicystyka 7³⁰ Załoga Eko – magazyn 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11¹⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Halo Polonia – magazyn 12²⁵ Krótka historia – felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ M jak miłość – serial 14²⁰ Egzamin z życia – serial 15¹⁵ Wilnoteka – magazyn 15³⁵ Las Story – reportaż 16⁰⁰ Jak to działa – magazyn 16³⁰ Galeria – serial 16⁵⁵ Załoga Eko – magazyn 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Polska z Miodkiem – felieton 17⁵⁵ Nasza armia.pl – magazyn 18²⁰ Barwy szczęścia – serial 18⁵⁰ Dobranocka 19⁰⁰ Msza Św. w intencji Ofiar Katastrofy Smoleńskiej 20¹⁵ Wiadomości 20⁴⁵ Rozmowa z kard. Kazimierzem Nyczem 20⁵⁵ Sport 21⁰⁰ Pogoda 21⁰⁵ Komisarz Alex – serial 22⁰⁰ Polonia 24 22²⁵ Halo Polonia – magazyn 23¹⁵ Opole 200g na bis – koncert 23⁴⁰ Warto rozmawiać – publicystyka 0³⁵ Polska z Miodkiem – felieton 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁵ Załoga Eko – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK 11 LISTOPADA

6⁵⁰ Notacje – dokument 7⁰⁵ Domisie 7⁴⁰ Wrota Europy – dramat 9⁰⁰ Msza św. z okazji otwarcia Świątyni Opatrzności Bożej 10³⁵ Ułani Andersa 1939 – doku-

ment 11²⁵ Krótka historia – felieton 11⁴⁰ Święto Niepodległości 2016 13²⁵ Na sygnale – serial 14⁰⁰ M jak miłość – serial 15⁰⁰ Komisarz Alex – serial 15⁵⁰ Koncert 16³⁵ Polska góra była ich redutą – dokument 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Latarnik – film 18⁵⁵ Na sygnale – serial 19²⁵ Wolny Ekran – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁵ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁰ Na dobre i na złe – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22¹⁵ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ Impuls amerykański – dokument 0⁰⁵ Koncert 0⁵⁵ Polska góra była ich redutą – dokument 1¹⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA 12 LISTOPADA

7³⁰ Pytanie na śniadanie 10³⁰ Turystyczna jazda – magazyn 10⁵⁰ Polonia 24 11²⁰ Halo Polonia – magazyn 12¹⁰ Ojciec Mateusz – serial 13⁰⁵ Na dobre i na złe – serial 14⁰⁵ W pustyni i w puszczy – serial 16⁰⁰ Kulturalni PL – magazyn 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Artysta i niepokój wieku – dokument 19⁴⁵ Dobranocka 20⁴⁵ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ Bodo – serial 21⁵⁰ Quo vadis? – serial 0¹⁵ Słownik polsko@polski 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 13 LISTOPADA

7⁵⁵ Saga rodów – magazyn 8²⁵ Goniec kresowy – magazyn 8⁵⁰ Smaki polskie – magazyn 9⁰⁵ Wolny Ekran – magazyn 9²⁰ Polska z Miodkiem – felieton 9³⁰ Ziarno – magazyn 10⁰⁰ Moda na rodzinę – magazyn 10²⁰ Program muzyczny 10⁵⁰ Hotel pod żyrafą i nosorożcem – serial 11⁵⁵ Między ziemią a niebem 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁵ Między ziemią a niebem 13⁰⁰ Msza Św. – kościół MB Nieustającej Pomocy Hrubieszów 14³⁰ W pustyni i w puszczy – serial 16³⁰ Rodzinka.pl(2) – serial 17²⁵ Polska z Miodkiem – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Oczy w oczy 19²⁵ Moda na rodzinę – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ Blondynka – serial 21⁴⁰ Quo vadis? – serial 0²⁵ Polska z Miodkiem – felieton 0³⁵ M jak miłość – serial 1²⁵ Moda na rodzinę – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości. □

Polonia Christiana

- Wysoki poziom merytoryczny
- Wybitni dziennikarze i felietoniści
- Kolorowe zdjęcia, grafiki i mapy
- 96 stron znakomitych artykułów
- Katolicka wizja kultury i historii

NAJLEPSZY MAGAZYN DLA KATOLIKÓW!

Magazyn „Polonia Christiana” tworzą ludzie o dużej wrażliwości na problemy społeczne. Jako pismo, staramy się być dla naszych czytelników drogowskazem, który pomaga w poruszaniu się po meandrach współczesności. Chcemy też być dobrym głosem, który wskazuje na zagrożenia, ale nade wszystko z mocą inspiruje do dobrych działań. Kierujemy się tym, co przekazane zostało nam jako katolikom w Słowie Bożym i w nauczaniu Magisterium Kościoła. Do współpracy zaprosiliśmy wybitnych ludzi, którzy słowem pisanim zmieniają świat.

Na naszych łamach goszczą między innymi: Jacek Bartyzel, Bogna Białecka, Grzegorz Braun, Jan Gać, Marcin Jendrzyczak, Jacek Kowalski, Grzegorz Kucharczyk, Izabella Parowicz, Andrzej Pilipiuk, Sławomir Skiba, Arkadiusz Stelmach, Jerzy Wolak, Tomasz A. Żak.

Przy zamówieniu prenumeraty
otrzymasz PREZENT:
kalendarz książkowy na rok 2017!

GRATIS!

Prenumeratę dwumiesięcznika „Polonia Christiana” do krajów europejskich można zamówić wypełniając wycięty kupon i wysyłając go na adres:

Polonia Christiana
ul. Augustiańska 28,
31-064 Kraków, POLSKA

Prenumerata obejmuje 6 kolejnych numerów pisma – w łącznej cenie 37,00 EUR

Prenumeratę można również zamówić telefonicznie pod numerem **(+48 12) 423 44 23**, na stronie internetowej **www.poloniachristiana.pl** lub wysyłając e-mail na adres **prenumerata@poloniachristiana.pl**.

Zamawiam roczną prenumeratę dwumiesięcznika „Polonia Christiana” za 37,00 EUR

IMIĘ I NAZWISKO

NAZWA INSTYTUCJI

ADRES (ulica, nr domu, nr mieszkania, miejscowość)

KRAJ

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □

TELEFON

PROSIMY WYPEŁNIĆ DRUKOWANYMI LITERAMI!

PODPIS

Nie wysyłaj pieniędzy. Zapłacisz po otrzymaniu przesyłki z dwumiesięcznikiem „Polonia Christiana”

Informujemy, że Państwa dane osobowe są przetwarzane przez Fundację Instytut Edukacji Społecznej i Religijnej im. Ks. Piotra Skargi oraz Stowarzyszenie Kultury Chrześcijańskiej im. Ks. Piotra Skargi z siedzibą w Krakowie przy ul. Augustiańskiej 28 (administratorzy danych) w celu wykonania niniejszego zamówienia, a także realizacji działań statutowych tj. promowania i ochrony chrześcijańskich wartości cywilizacyjnych w społeczeństwie. Podanie danych jest dobrowolne. Informujemy, że przysługuje Państwu prawo dostępu i poprawiania swoich danych.

Jeżeli nie chcecie Państwo, aby Wasze dane osobowe były przetwarzane przez Fundację Instytut Edukacji Społecznej i Religijnej im. Ks. Piotra Skargi lub Stowarzyszenie Kultury Chrześcijańskiej im. Ks. Piotra Skargi w celu realizacji działań statutowych, to prosimy o przesłanie tej informacji w formie pisemnej na powyższy adres.